

Onderzoek Afvalinzameling gemeente Halderberge

Eindrapportage

September 2019

Postbus 5000
4700 KA ROOSENDAAL

www.rekenkamerwestbrabant.nl

Inhoudsopgave

1.	Samenvatting belangrijkste uitkomsten	3
2.	Inleiding	6
2.1.	Opdrachtformulering.....	6
2.2.	Afbakening van het onderzoek	6
2.3.	Opbouw van de rapportage	6
3.	Onderzoeksopzet	7
3.1.	Onderzoeksvragen	7
3.2.	Analysekader	7
3.3.	Stappenplan	8
3.4.	Normenkader.....	8
4.	Afvalinzameling in Halderberge	11
4.1.	Inleiding	11
4.2.	Beleidskader afvalinzameling gemeente Halderberge	11
4.3.	Organisatie van het afvalbeleid	12
4.4.	Afvalprestaties gemeente Halderberge	14
5.	Afspraken tussen College en Raad	20
5.1.	Raadsbesluiten en raadsvragen	20
5.2.	Reguliere P&C-cyclus	22
6.	Beantwoording specifieke raadsvragen	24
7.	Conclusies en aanbevelingen	29
7.1.	Normenkader.....	29
7.2.	Beantwoording onderzoeksvragen	30
7.3.	Conclusies	32
7.4.	Aanbevelingen (voorzet)	34
8.	Reactie College op conceptrapport	35
9.	Nawoord	38
	Bijlagen	39
	Gehanteerde bronnen	40
	Grondstoffenmonitor	41
	Financieel overzicht	42
	Gespreksleidraad	43

1. Samenvatting

De Rekenkamer West-Brabant heeft onderzoek uitgevoerd naar de afvalinzameling in gemeente Halderberge. In het onderzoek is ingegaan op de vraag wat het huidige afvalbeleid is, hoe het beleid werkt en op welke wijze dit beleid in samenwerking met (afval)organisaties wordt uitgevoerd. In dit hoofdstuk zijn de belangrijkste conclusies van het onderzoek en de aanbevelingen samengevat.

Beleid

Gemeenten hebben een wettelijke zorgplicht voor het inzamelen en (doen) verwerken van huishoudelijk afval. Naast een wettelijke zorgplicht hebben gemeenten ook een 'opdracht' om een doeltreffend afvalbeheerbeleid te ontwikkelen. De doelstellingen liggen vast in het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP 3), en de nadruk ligt sterker dan voorheen op het aanwenden van afval als grondstof. In het uitvoeringsprogramma van de Rijksoverheid Van Afval Naar Grondstof (VANG), wordt op deze trend voortgebouwd.

Gemeente Halderberge heeft – ten tijde van de onderzoeksperiode - geen afvalbeleidsplan waarin doelstellingen van de gemeente op gebied van afvalinzameling zijn vastgelegd. Gemeente Halderberge heeft daarmee de landelijke VANG-doelstellingen (Van Afval Naar Grondstof) voor 75% afvalscheiding en 100 kilogram restafval per inwoner per jaar niet vastgelegd als beleidsdoel.

Het afvalbeleid in de gemeente Halderberge stond sinds de invoering van diftar stil. Na het aflopen van de planhorizon van de Regionale Afvalvisie is geen evaluatie uitgevoerd of is een nieuw beleidsdoel geformuleerd.

Het afvalbeleid is op dit moment in ontwikkeling. In het najaar van 2019 wordt het afvalbeleid door de Raad behandeld. De bevindingen, conclusies en aanbevelingen van dit rekenkameronderzoek kan de Raad gebruiken als ondersteuning.

Prestaties

Met een afvalvalscheidingspercentage van 73% in 2018 voldoet de gemeente nog niet aan de landelijke doelstelling van 75% voor 2020. Het hoge afvalscheidingspercentage lijkt vooral veroorzaakt te worden door de inzameling van grond en puin op de milieustraat. Voor de hoeveelheid restafval (188 kilogram per inwoner per jaar) is nog verbetering mogelijk.

Sinds de invoering van tariefdifferentiatie zijn de afvalbeheerprestaties van gemeente Halderberge stabiel: er wijzigt weinig in het afvalscheidingspercentage en de hoeveelheid huishoudelijk restafval is ook stabiel.

Uit de sorteeraanlyse blijkt een groot deel van het restafval dat aan huis opgehaald wordt nog uit grondstoffen bestaat. Dit is een kans om nog verdere afvalscheiding te bereiken, als deze uit het huishoudelijk restafval gehaald kunnen worden. Met name het GFT is nog een groot deel van het huishoudelijk restafval, een beeld dat herkenbaar is uit andere gemeenten.

In het nieuwe afvalbeleid worden waarschijnlijk maatregelen opgenomen om deze prestaties te verbeteren.

Kaderstellen, uitvoering en controleren

Het afvalbeleid vraagt van zowel college als Raad meer aandacht dan het tot het proces voor het nieuwe afvalbeleid kreeg. De Raad dient geen amendementen in op de voorstellen, noch roept de Raad via een motie het college op bepaalde zaken uit te voeren. Tegelijkertijd had het College de Raad ook pro-actiever om beleidskaders kunnen en moeten vragen. Met name bij de besluitvorming voor de nieuwe milieustraat is de onderbouwing in het raadsbesluit dun en vraagt van de Raad een meer kritische houding.

Aanbevelingen

Naar aanleiding van de hiervoor gepresenteerde conclusies doen wij de volgende aanbevelingen:

- 1) Een afvalbeleidsplan op te stellen waarin de landelijke beleidsdoelstellingen voor 75% afvalscheiding en 100 kilogram restafval per inwoner per jaar in 2020 en 30 kilogram restafval in 2025 zijn opgenomen.
- 2) Deze doelstellingen te vertalen naar concrete maatregelen en daarbij:
  - a. Gebruik te maken van landelijk bewezen methoden en technieken;
  - b. Bewoners te betrekken bij de te maken keuzes;
  - c. Randvoorwaarden voor een succesvolle implementatie af te spreken, zoals verwachte afvalscheiding, tevredenheid en acceptatie van bewoners, en kosten;
  - d. De maatregelen als samenhangend geheel te bezien, waarbij het analysekader als uitgangspunt kan dienen.
  - e. Na het maken van de keuzes de afvalstoffenverordening en uitvoeringsbesluit te actualiseren met het VNG-model als uitgangspunt;
- 3) Afspraken te maken over informatie-uitwisseling tussen college en Raad:
  - a. Monitor structureel de voortgang van het afvalbeheerbeleid en informeer de Raad op gezette tijden;
  - b. Laat het College jaarlijks een brief opstellen over de afvalprestaties over het voorgaande jaar, waarbij tenminste ingegaan wordt op afvalscheidingspercentage en aantal kilogram restafval per inwoner per jaar;
  - c. Deel jaarlijks de inhoud van afspraken over de te leveren diensten in de DVO met Saver ter informatie van de Gemeenteraad.

Ten slotte

Ten slotte wil de Rekenkamer West-Brabant er op wijzen dat de uitvoering van dit onderzoek parallel liep aan het proces voor nieuw afvalbeleid in gemeente Halderberge, dat in het najaar van 2019 aan de Gemeenteraad ter besluitvorming wordt voorgelegd. Daarmee is onvermijdelijk dat voornemens van het College – zoals actualisatie van de afvalstoffenverordening en uitvoeringsbesluit, ambitie voor een concept-beleidsindicator en het proces voor nieuw afvalbeleid – nog niet in het

onderzoek zijn meegenomen. Immers, deze voornemens staan nog niet vast en moeten nog besluitvorming krijgen. Waar mogelijk zijn deze voornemens benoemd, maar dus nog niet geëffectueerd.

2. Inleiding

Gemeenten hebben een wettelijke zorgplicht voor het inzamelen en (doen) verwerken van huishoudelijk afval. Naast een wettelijke zorgplicht hebben gemeenten ook een 'opdracht' om een doeltreffend afvalbeheerbeleid te ontwikkelen. De doelstellingen liggen vast in het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP 3), en de nadruk ligt sterker dan voorheen op het aanwenden van afval als grondstof. In het uitvoeringsprogramma van de Rijksoverheid Van Afval Naar Grondstof (VANG), wordt op deze trend voortgebouwd.

In het jaarplan van de Rekenkamer West-Brabant is het thema "afvalinzameling" als één van de mogelijke onderzoeksonderwerpen voor de aangesloten gemeenten benoemd. De gemeenteraden van Geertruidenberg en Halderberge hebben beide afzonderlijk gekozen voor een rekenkameronderzoek naar dit thema.

2.1. Opdrachtformulering

De Rekenkamer West-Brabant – op verzoek van de Gemeenteraad Halderberge – wil met het rekenkameronderzoek naar afvalinzameling een beschrijving van:

- Het huidige afvalbeleid van de beide gemeenten;
- De wijze waarop afvalbeleid werkt ('aan welke knoppen een gemeente(raad) kan draaien');
- De wijze waarop het beleid in samenwerking met (afval)organisaties wordt uitgevoerd.

Aanvullend heeft de Gemeenteraad van Halderberge op 14 november 2018 met de Rekenkamer West-Brabant gesproken over de onderzoeksopzet en heeft daarbij vragen gesteld over de afvalinzameling. De beantwoording van deze specifieke vragen is opgenomen als onderdeel van de opdracht.

2.2. Afbakening van het onderzoek

Het onderzoek spitst zich toe op de wijze waarop gemeenten invulling geven aan de wettelijke zorgplicht, conform de Wet milieubeheer. Dit betekent dat het onderzoek zich richt op de wijze waarop de gemeente omgaat met de huishoudelijke afvalstoffen. Tevens richt het onderzoek zich op beantwoording van de onderzoeksvragen en niet op de verkenning van verschillende toekomstige scenario's voor de uitvoering van het afvalbeleid, noch op vraagstukken rond verbonden partijen.

2.3. Opbouw van de rapportage

De rapportage gaat achtereenvolgens in op de onderzoeksopzet (inclusief de onderzoeksvragen, analyse- en normenkader), de huidige afvalbeheerprestaties van gemeente Halderberge, de wijze waarop dit onderwerp tussen College en Raad behandeld wordt en de daaruit volgende conclusies en aanbevelingen.

3. Onderzoeksopzet

3.1. Onderzoeksvragen

De hoofdvraag van dit onderzoek is als volgt:

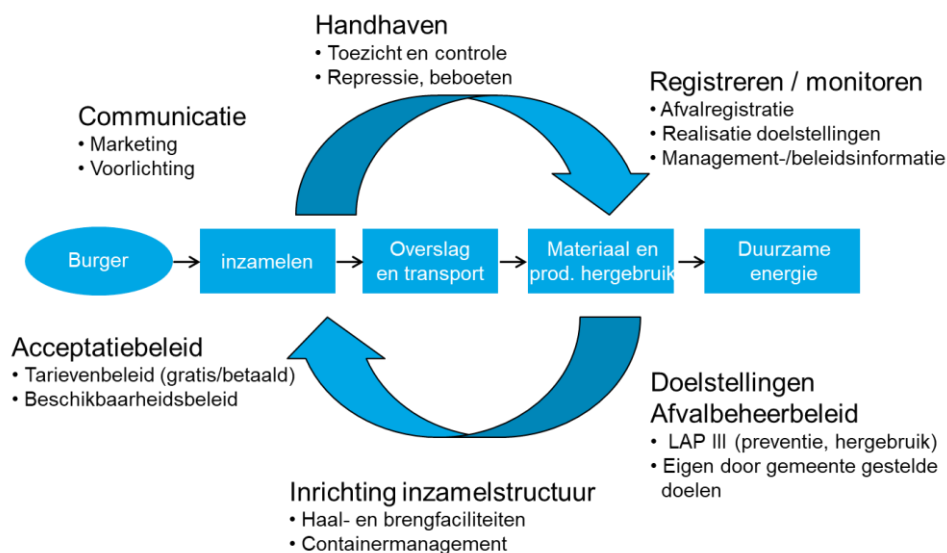
Welk afvalbeleid voert de gemeente Halderberge, welke sturingsmogelijkheden heeft de Gemeenteraad en op welke wijze wordt dit beleid in de praktijk uitgevoerd?

Voor de beantwoording van deze hoofdvraag zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

- Wat zijn de gemeentelijke doelstellingen voor het afvalbeleid en op welke manier wordt invulling gegeven aan de Rijksbrede ambities?
- Wat zijn de huidige afvalbeheerprestaties (milieu, kosten en service) en de ontwikkeling daarvan?
- Op welke manieren kan de Gemeenteraad sturing geven aan het afvalbeleid? Oftewel, hoe werkt het afvalbeleid?
- Welke keuzes heeft de gemeente gemaakt ten aanzien van de uitvoering van het afvalbeleid?

3.2. Analyse kader

In het onderzoek voor de Rekenkamer West-Brabant heeft IPR Normag het volgende figuur als algemeen analysekader voor beantwoording van de onderzoeksvragen gehanteerd. De figuur illustreert de samenhang in de horizontale (technische) afvalketen (wijze waarop afval ingezameld en verwerkt wordt) en de beleidscyclus waarmee het functioneren en presteren in deze keten wordt begeleid en gefaciliteerd¹.

¹ Deze figuur is ontwikkeld door IPR Normag en wordt in de sector breed gedragen.

Dit analysekader geeft een duidelijke referentie voor de wijze waarop gemeenten adequaat invulling kunnen geven aan hun wettelijke zorgplicht voor het huishoudelijk afval. Het beleid was in het verleden voornamelijk gericht op het zo efficiënt, en het liefst zo veel als mogelijk tegelijk ophalen van huisvuil. In de huidige situatie omvat gemeentelijk afvalbeheerbeleid meer en meer het sturen op het 'afvalaanbiedgedrag' van inwoners. Gedragsverandering met als doel preventie van ongewenste afvalstromen en het zo goed mogelijk scheiden van herbruikbare grondstoffen.

Een adequaat gemeentelijk afvalbeheer omvat daarom een optimale balans tussen onderling samenhangende beleidsinstrumenten; de inzamelstructuur, de uitvoering van de inzameling, het acceptatiebeleid (de voorwaarden waaronder afval door burgers mag worden aangeboden), marketing en voorlichting (communicatie), de handhaving en de registratie. Voorts kan door middel van ketenregie een optimale sturing van het verwerken en verwaarden van afval- c.q. grondstoffen worden bewerkstelligd.

3.3. Stappenplan

Bij het onderzoek heeft de Rekenkamer West-Brabant het volgende stappenplan gehanteerd:

- 1) Bepaling van het onderzoek (samen met Gemeenteraad)
- 2) Opstellen onderzoeksvraag
- 3) Ophalen specifieke aandachtspunten bij de gemeenteraden;
- 4) Keuze onderzoeksbureau en start onderzoek
- 5) Startbijeenkomst, normenkader introductie bij gemeenten;
- 6) Beschrijving en analyse afvalprestaties Halderberge;
- 7) Sturingsmodel afvalbeheerbeleid;
- 8) Nota van bevindingen (voor ambtelijk wederhoor);
- 9) Conceptrapportage, inclusief conclusies en aanbevelingen wordt voorgelegd voor bestuurlijk hoor;
- 10) Presentatie eindrapportage.

3.4. Normenkader

Voor het onderzoek is het volgende normenkader gehanteerd. Het normenkader is gebruikt als analysekader voor het duiden van de bevindingen.

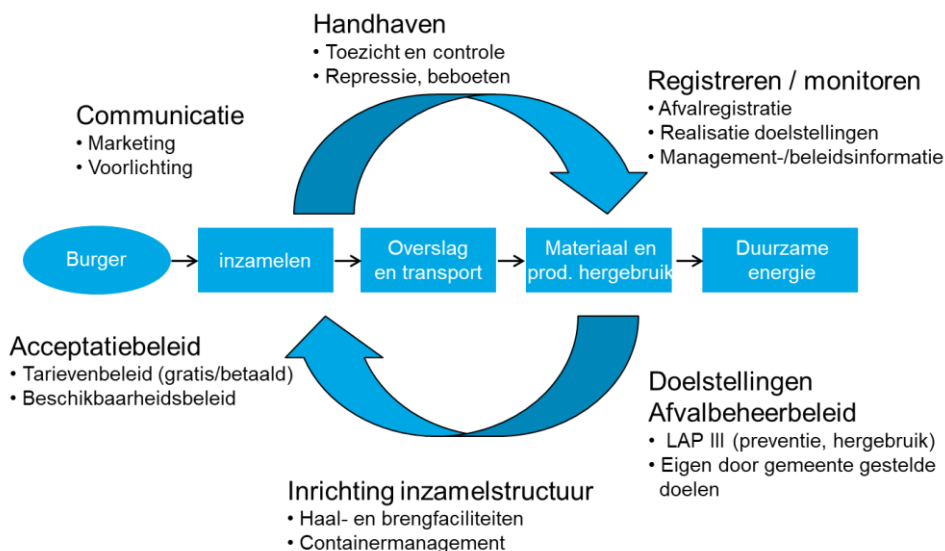
Normenkader RK West-Brabant: Halderberge		
	Bron norm/analyse	Norm
1. Doelstellingen Afvalbeheerbeleid (toekomstbestendigheid)		
<p>a Welke landelijke en lokale beleidskaders hanteert de gemeente in haar afvalbeleid?</p> <p>b Welke visie/beleidsdoelen/effecten heeft de gemeente in haar afvalbeleid geformuleerd en zijn deze SMART gemaakt?</p>	<p>- Lap III, Vang, Afvalbeheerbeleid gemeente</p> <p>- Lap III, Vang, Afvalbeheerbeleid gemeente</p>	<p>Geen gemeentelijke norm beschikbaar.</p> <p>Landelijke norm: 75% afvalscheiding en maximaal 100 kg restafval per persoon/jaar in 2020, 90% en 30 kg in 2025</p> <p>Landelijke norm: 100% circulair in 2050</p>
2. Inrichting inzamelstructuur		
<p>a Welke keuzes heeft de gemeente gemaakt ten aanzien van de inzamelstructuur?</p> <p>b Hoe verhouden zich de keuzes in de inzamelstructuur tot de beleidsdoelstellingen?</p>	<p>- Beschrijving en duiding op basis van raadvragen</p> <p>- Uitvoeringsbeleid gemeente, benchmarkanalyse</p>	<p>Landelijke norm: omgekeerd inzamelen, diftar en nasorteren leiden tot de hoogste afvalscheiding en laagste kg restafval.</p> <p>Landelijke norm: de milieustraat voldoet aan het Activiteitenbesluit (18 stromen op milieustraat)</p>
3. Acceptatiebeleid (financiën)		
<p>a Welk tarievenbeleid hanteert de gemeente?</p> <p>b Hoe hebben de kosten en de prijs/kwaliteitsverhouding van afvalinzameling- en verwerking zich in de periode 2013-2017 ontwikkeld?</p>	<p>Afvalstoffenverordening, Afvalstoffenheffing-analyse</p> <p>- VNG-Handreiking Kostentoe rekening Leges en Tarieven</p>	<p>In de afvalstoffenheffing zijn alle kosten volledig en transparant opgenomen, de heffing is maximaal 100% kostendekkend.</p>
4. + 5. Communicatie en Handhaving		
<p>a Op welke manier worden de beleidsinstrumenten ingezet?</p> <p>b Zijn doelstellingen en acties duidelijk vastgelegd?</p>	<p>- Beschrijving</p> <p>- Lap III, Vang, Afvalbeheerbeleid gemeente</p>	<p>De gemeente heeft geen doelstelling of plan voor handhaving of communicatie</p> <p>De beleidsinstrumenten handhaving en communicatie worden in samenhang met de beleidsdoelen ingezet, waardoor bewoners weten wat de gemeente van hen verwacht ten aanzien van afvalscheiding aan huis en op de milieustraat.</p>

Normenkader RK West-Brabant: Halderberge		
	Bron norm/analyse	Norm
6. Registreren en monitoren / Sturing en informatievoorziening		
<p>a Bieden de visie en de geformuleerde beleidsdoelen en effecten de gemeenteraad de juiste handvatten om het afvalbeleid te sturen?</p>	- Lap III, Vang, Afvalbeheerbeleid, Reglement van Orde (of vergelijkbaar)	Het college heeft concreet en samenhangend onderbouwd hoe het beleidsdoel bereikt wordt met welke maatregelen in de inzamelstructuur.
<p>b Wordt het bereiken van de beleidsdoelen (in de uitvoering) gemonitord en zo ja, hoe wordt de gemeenteraad hierover geïnformeerd?</p>	- Gemeentewet Plan-Do-Check-Act-cyclus	Er zijn documenten waarin de voortgang van het afvalbeleid is vastgelegd en deze bevatten informatie over afvalscheiding, serviceniveau en kosten.
<p>c Welke instrumenten hanteert de gemeente voor sturing op de beleidsdoelen en welke rol speelt de gemeenteraad in de beleidssturing?</p>	- Gemeentewet, Reglement van Orde, Handboek voor Raadsleden, Afvalbeheerbeleid	De raad wordt transparant, volledig en juist geïnformeerd over de realisatie van de beleidsdoelen.
<p>d Heeft tussentijdse bijsturing respectievelijk bijstelling van de beleidsdoelen en/of de beleidsuitvoering plaatsgevonden en zo ja, welke rol heeft de gemeenteraad hierbij gespeeld?</p>	- Reglement van Orde, Handboek voor Raadsleden, gestelde raadsragen (en beantwoording daarvan)	Het college informeert over afwijkingen en bijstellingen in het beleid en ontwikkelingen in het afvalbeleid, de raad stelt waar nodig vragen.
<p>e Welke rol spelen externe partijen in het werkveld van afvalbeheer binnen de gemeente en welke instrumenten heeft de gemeente (ingezet) om deze externe partijen te sturen?</p>	- Reglement van Orde, Handboek voor Raadsleden, afspraken tussen gemeente als opdrachtgever en opdrachtnemende partijen	Het college heeft samen met de raad vastgesteld met welke verbonden partijen wordt samengewerkt en welke dienstverlening daaraan verbonden is, en op welke manier aansturing plaatsvindt.
7. Service		
<p>a Zijn de inwoners tevreden over het afvalbeheerbeleid en de inzameling?</p>	- Afvalbeheerdoelstellingen	Bewoners worden op een duidelijke manier betrokken bij de beleidskeuzes. Bewoners worden minstens één keer per jaar bevraagd op tevredenheid.
<p>b Op welke manier wordt de tevredenheid van de inwoners over het afvalbeheerbeleid gemeten?</p>	- Afvalbeheerdoelstellingen	

4. Afvalinzameling in Halderberge

4.1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de wijze beschreven waarop de afvalinzameling in de gemeente Halderberge is georganiseerd. Daarbij wordt het volgende figuur gehanteerd om de beschrijving te doen.

Achtereenvolgens wordt ingegaan op het beleidskader (onderdeel 1 van het figuur), de organisatie van het afvalbeleid (onderdelen 3, 4, 5, en 6) en de afvalprestaties (2 en 6 en de horizontale keten). Elke paragraaf eindigt met een korte samenvatting van de bevindingen.

4.2. Beleidskader afvalinzameling gemeente Halderberge

Gemeente Halderberge heeft geen bestuurlijk vastgesteld actueel afval- of grondstoffenbeleidsplan of soortgelijk document waarin (afvalscheidings-) doelstellingen zijn vastgelegd. Tot 2017 gold wel de Regionale Afvalvisie (maximaal 150 kilogram restafval per inwoner per jaar in 2017 en afvalloos in 2030), maar dit heeft geen vervolg gekregen. Tegelijkertijd zijn er wel verschillende raadsbesluiten die gezien kunnen worden als het beleidskader van de afvalinzameling in gemeente Halderberge.

4.2.1. Diftar

Gemeente Halderberge heeft in 2014 tariefsdifferentiatie ingevoerd. De gemeente heeft gekozen voor diftar op basis van volume-frequentie, oftewel er is een prijs voor het aantal keer aanbieden van huishoudelijk restafval. Daarbij kunnen inwoners – na aanscherping in 2015 – de minicontainer voor het restafval 26 keer per jaar aanbieden of het restafval in een afvalzak in een ondergrondse container aanbieden. Bij de berekening van de afvalstoffenheffing is uitgegaan van 19 keer vanaf 2015 en 14 keer vanaf 2018.

Verder krijgt elke inwoner 6 tikken op de Saver-pas, waarmee grof huishoudelijk afval opgehaald kan worden (3 tikken per keer) of aangeboden kan worden op de milieustraat (betaalde stromen kosten 1 tik per m³).

4.2.2. Overige kaders

Nieuwe milieustraat. Voor de bouw van de nieuwe milieustraat heeft de Raad besloten bij raadsbesluit dat het grof huishoudelijk restafval en dakleer op de milieustraat betaald moeten worden (en niet langer onderdeel zijn van het tikken-systeem). Onduidelijk uit de besluiten is welke bijdrage de nieuwe milieustraat gaat bieden aan de doelstellingen rondom afvalinzameling, zoals het aantal kilogram grondstoffen of het afvalscheidingspercentage en waarom.

Nieuw afvalbeleid in ontwikkeling. In het Collegewerkprogramma van gemeente Halderberge is het opstellen van een afvalbeleidsplan wel opgenomen als doelstelling voor 2019. Vanuit de gesprekken die in het kader van dit onderzoek gevoerd zijn, is duidelijk dat het rekenkameronderzoek als input wordt gezien voor het nieuwe afvalbeleidsplan (dat naar verwachting na het zomerreces richting de Gemeenteraad wordt gezonden).

4.2.3. Bevindingen over het beleidskader

- o Gemeente Halderberge heeft geen apart (integraal) afvalbeleidsplan waarin doelstellingen van de gemeente op gebied van afvalinzameling zijn vastgelegd. Dit is wel in ontwikkeling en wordt naar verwachting in 2019 afgerond.
- o Gemeente Halderberge heeft daarmee de landelijke VANG-doelstellingen (Van Afval Naar Grondstof) voor 75% afvalscheiding en 100 kilo restafval per inwoner per jaar niet vastgelegd als beleidsdoel.
- o De keuze voor een nieuwe milieustraat en de keuze voor invoering van diftar worden zonder duidelijke samenhang genomen, er ontbreekt een beleidsdoelstelling waarom deze maatregelen noodzakelijk zijn. Deze onderbouwing wordt ook niet duidelijk in de stukken verwoord.

4.3. Organisatie van het afvalbeleid

4.3.1. Afvalinzameling en -verwerking

De inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval is belegd bij overheids-NV Saver, waar de gemeente zowel aandeelhouder als opdrachtgever van is. In dit samenwerkingsmodel participeert gemeente Halderberge samen met gemeenten Roosendaal, Bergen op Zoom en Woensdrecht.

Voor de inzameling van het huishoudelijk afval heeft de gemeente afspraken vastgelegd in de Raamdienstverleningsovereenkomst (RDVO), die jaarlijks naar een Dienstverleningsovereenkomst (DVO) met tarieven wordt vertaald. In de RDVO zijn afspraken vastgelegd over welke dienstverlening aan Saver wordt opgedragen. In de DVO wordt deze dienstverlening vertaald naar prestaties, kwaliteit en prijzen.

Voor de verwerking van het huishoudelijk afval onderhoudt Saver in opdracht van de gemeente contacten en contracten. Saver is op haar beurt deelnemer in Midwaste, een samenwerkingsverband van 13 soortgelijke organisaties. Doel is door schaalgrootte te komen tot betere contracten. Op dit moment zijn de contracten voor de grote afvalstromen als volgt:

- Verwerking huishoudelijk restafval bij Suez Roosendaal;
- Verwerking GFT bij Attero in Moerdijk.

4.3.2. Inzet beleidsinstrumenten handhaving en communicatie

De **communicatie** bestaat uit voorlichting en uit communicatie door Saver. De voorlichting wordt door gemeente Halderberge zelf georganiseerd, waarbij er projectgewijs (bij wijzigingen in het afvalbeleid) gecommuniceerd wordt, een afvalkalender voor inwoners beschikbaar wordt gesteld en er een aparte pagina beschikbaar is op de gemeentelijke website.

Verdere afspraken over communicatie zijn vastgelegd in de DVO en worden samen met Saver uitgewerkt. Dit betekent dat Saver de gemeente ondersteunt bij communicatie, bijvoorbeeld door persberichten op te stellen, bewonersbrieven te maken en campagnes uit te voeren. Verder wordt de Grondstoffenbus ingezet als communicatiemiddel om uitleg te geven over het goed scheiden van afval (14 dagdelen per jaar).

Een voorbeeld van deze communicatie door Saver is het project "Samen aan de Bak", waarvoor een specifiek communicatieplan is opgesteld.

Voor **handhaving** heeft gemeente Halderberge capaciteit beschikbaar via Saver. In de DVO zijn afspraken gemaakt over de inzet van de BOA binnen de gemeente. Deze BOA zet zich volledig in voor afvalinzameling, op basis van de inschatting vanuit de gemeente. Daarbij is de focus op dit moment vooral op bijplaatsingsafval.

4.3.3. Tevredenheid inwoners

De tevredenheid van inwoners over de dienstverlening wordt periodiek (eens per 2 jaar) door Saver gepeild. Het laatste onderzoek is uit mei 2018. In het tevredenheidsonderzoek van Saver staan zowel de cijfers voor gemeente Halderberge als de overige drie Saver-gemeenten, als algemene cijfers over de tevredenheid over Saver zelf.

Uit het onderzoek komt naar voren dat 67% van de respondenten voor Halderberge, de frequentie van de inzameling van het afval als goed (8 en hoger) beoordeelt, 26% voldoende (7 of 6) en 6% als onvoldoende (5 en lager). Dit percentage is stabiel ten opzichte van de voorgaande onderzoeken. Uitgesplitst naar soort afval, zijn inwoners van Halderberge ten opzichte van de overige drie Saver-gemeenten (Bergen op Zoom, Woensdrecht en Roosendaal) meer tevreden over de inzameling van grondstoffen en minder tevreden over de inzameling van restafval.

Verder is ook de tevredenheid over de bereikbaarheid van Saver gepeild, waarbij duidelijk is dat de service van de Saver-medewerkers via de servicelijn, de afhandeling van de meldingen en de snelheid als onvoldoende

beoordeeld worden. Dit wordt in het tevredenheidsonderzoek aangemerkt als verbeterpunt.

4.3.4. Bevindingen over de organisatie van het afvalbeleid

- Gemeente Halderberge werkt op het gebied van afvalinzameling en afvalverwerking samen met en binnen Saver NV. De gemeente doet dit samen met de gemeenten Bergen op Zoom, Roosendaal en Woensdrecht.
- De tevredenheid van de inwoners over de afvalinzameling wordt eens per twee jaar door Saver gepeild. Uit de rapportage uit mei 2018 blijken inwoners over het algemeen tevreden te zijn met de dienstverlening van en door Saver, maar zijn zij ten opzichte van de andere Saver-gemeenten meer tevreden over de inzameling van grondstoffen (plastic verpakkingsafval en drankenkartons, papier en karton en GFT) en juist minder tevreden over de inzameling van het restafval.
- Er is geen actueel communicatie- of handhavingsplan voor de inzet van de beleidsinstrumenten in het kader van de afvalinzameling. Wel zet gemeente Halderberge deze instrumenten in om gewenst afvalscheidingsgedrag te bereiken en om bijplaatsingen te voorkomen.

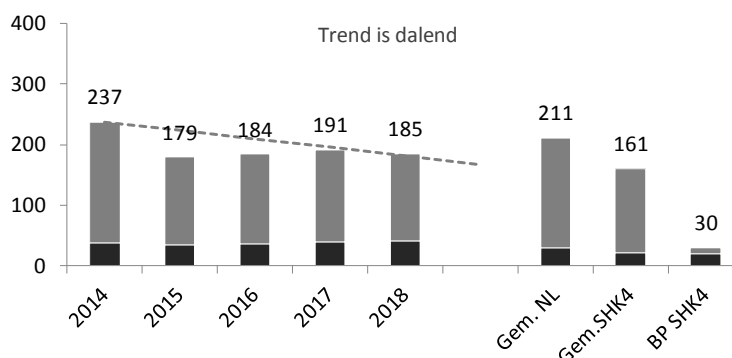
4.4. Afvalprestaties gemeente Halderberge

4.4.1. Milieu

In deze paragraaf worden de afvalbeheerprestaties van gemeente Halderberge gepresenteerd naar prestatie op restafval en prestatie op grondstoffen/afvalscheidingspercentage. In de bijlage is de gehele grondstoffenmonitor te raadplegen voor alle grondstofstromen.

Restafval. Gemeente Halderberge heeft in 2018 185 kilogram restafval per inwoner per jaar ingezameld. In de tabel is duidelijk het effect van de invoering van tariefsdifferentiatie in 2015 te zien door de grote daling van het huishoudelijk restafval in dat jaar.

Huishoudelijk RESTafval (kg/inw.)

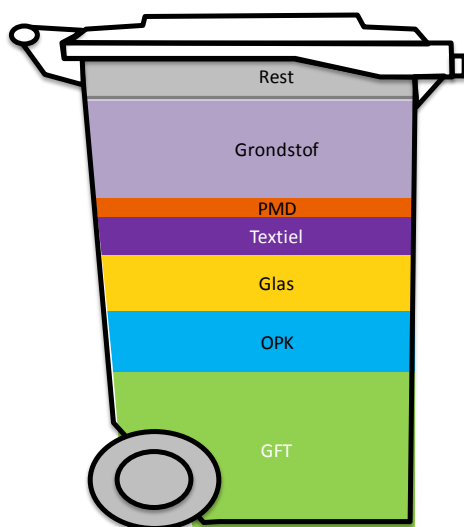
In vergelijking met het gemiddeld aantal kilogram restafval per inwoner per jaar in stedelijkheidsklasse 4 (waar Halderberge in valt), scoort de gemeente minder goed. De best practice (BP) in deze stedelijkheidsklasse bereikt 30 kilogram restafval per inwoner per jaar.

Het lichtgrijze deel betreft het fijn huishoudelijk restafval wat in de bak aan huis mag, het donkergrijze deel het grof huishoudelijk restafval dat naar de milieustraat moet (of opgehaald wordt op afspraak). Van de 185 kilogram restafval is 144 kilogram fijn huishoudelijk restafval, wat bij inwoners aan huis ingezameld wordt. De resterende 41 kilogram is grof huishoudelijk restafval dat via de milieustraat ingezameld wordt.

Van de 144 kilogram fijn huishoudelijk restafval is op basis van een sorteeraanlyse inzichtelijk gemaakt wat er nog aan grondstoffen en potentieel beschikbaar is. Dit is hoofdzakelijk GFT, Oud Papier en Karton (OPK) en Glas. Slechts een zeer beperkt deel van het huishoudelijk restafval is daadwerkelijk restafval.

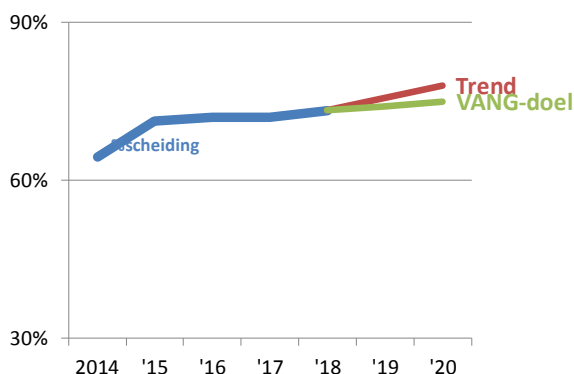
Samenstelling huishoudelijk fijn restafval

Gebaseerd op 144 kg fijn restafval per inwoner en sorteeraanlyse.

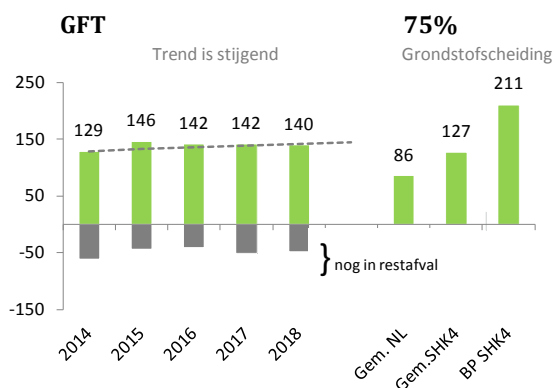

Grondstoffen. Over 2018 haalt gemeente Halderberge een afvalscheidingspercentage van 73%. Dit betekent dat 73% van het huishoudelijk afval als gescheiden afvalstroom ingezameld wordt.

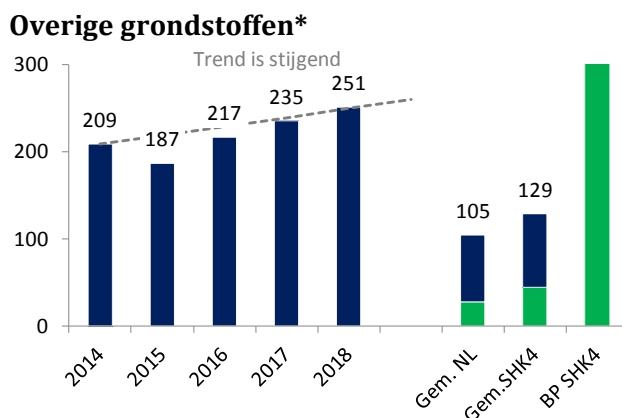
Grondstofscheiding huidig en trend

De belangrijkste twee grondstofstromen zijn het GFT en de overige grondstofstromen op de milieustraat. Voor het GFT scoort gemeente Halderberge met 140 kilogram per inwoner per jaar relatief beter dan gemeenten in dezelfde stedelijkheidsklasse.

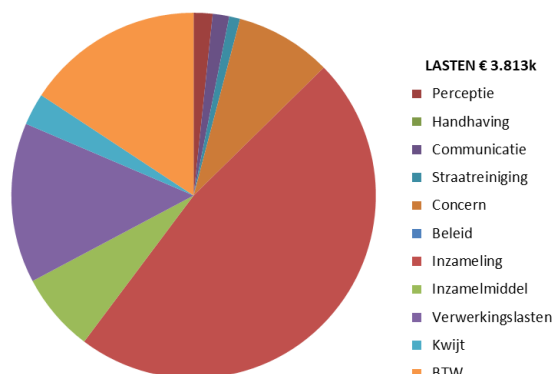

Ten aanzien van de afvalscheiding op de milieustraat doet gemeente Halderberge het veel beter dan het gemiddelde in dezelfde stedelijkheidsklasse. In gemeente Halderberge wordt per inwoner per jaar 251 kilogram grondstoffen op de milieustraat gebracht. Dit komt dicht bij de best practice (BP). Een verklaring ligt in de grote hoeveelheid fijn puin op de milieustraat, waarschijnlijk afkomstig van bedrijven dat onterecht op de milieustraat aangeboden wordt. Sinds 1 januari 2019 is een maatregel genomen om bedrijven meer te weren van de milieustraat.

4.4.2. Kosten

De kosten van het afvalbeleid, de organisatie (inzameling, verwerking, beleidsinstrumenten) en overheadkosten worden verrekend in de afvalstoffenheffing. De afvalstoffenheffing mag maximaal kostendekkend zijn, oftewel gemeenten mogen geen hogere inkomsten genereren om andere begrotingsposten mee te dekken. Wel mogen gemeenten een voorziening treffen ter dekking van

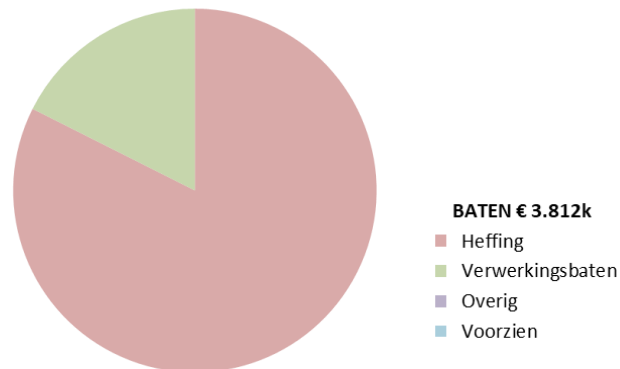

bijvoorbeeld schommelingen in de kosten (eenduidige tarieven naar inwoners) of toekomstige investeringen.

De volgende grafieken presenteren de kosten (lasten) en de inkomsten (baten). Op basis van de ontvangen gegevens is de huidige kostendekkendheid 100%.

Het overzicht van lasten laat zien dat bijna de helft van de kosten wordt bepaald door de inzameling van het afval en ongeveer een kwart door de verwerkingskosten. De overige kosten zijn kosten voor de inning van de heffing (zogenaamde perceptiekosten), kosten voor inzet van de beleidsinstrumenten handhaving en communicatie, kwijtscheldingen en doorberekening van overhead.

De baten bestaan voor meer dan driekwart uit de heffingsbaten, oftewel de betaalde afvalstoffenheffing door de inwoners en voor een resterend deel uit verwerkingsbaten. Dit zijn de opbrengsten uit sommige ingezamelde afvalstromen, zoals textiel, glas en plastic verpakkingen, en drankenkartons (PD).

In de bijlage is de verdere uitwerking en uitsplitsing terug te vinden.

4.4.3. Service

De dienstverlening van gemeente Halderberge is beschreven in de Raamdienstverleningsovereenkomst (RDVO) met Saver. In deze RDVO zijn de volgende afspraken gemaakt over de inzameling aan huis voor de laagbouw.

Aan huis:

- Restafval: minicontainers aan huis. De inzamelfrequentie kan worden gevarieerd maar is in de afgelopen jaren 1 keer per 2 weken. Inwoners betalen alleen indien zij hun minicontainer aanbieden: betaling per aanbieding (diftar). Alleen voor het restafval is sprake van gedifferentieerde tarifiering (diftar). Bewoners hebben de keuze voor een kleine (140 liter) of een grote (240 liter) container. Voor het wisselen van de container van klein naar groot of andersom moet een vergoeding worden betaald.
- GFT: minicontainers aan huis. De inzamelfrequentie kan worden gevarieerd maar is in de afgelopen jaren 1 keer per 2 weken.
- OPK: minicontainers aan huis. De inzamelfrequentie bedraagt 1 keer per 4 weken.
- Plastic en Drankenkartons: inzameling aan huis door middel van zakken. De inzamelfrequentie bedraagt 1 keer per 2 weken. Zakken zijn verkrijgbaar uit een zakkenautomaat met de Saver-pas, in principe 1 rol van 12 zakken per maand. Gemeente Halderberge heeft bewust de keuze gemaakt om geen

blik bij het plastic in te zamelen, dit omdat blik zorgt voor verklevingen van plastic verpakkingsafval en drankenkartons doordat het geplet wordt in de vuilnisauto. De keuze om geen blik in te zamelen bij het plastic verpakkingsafval en drankenkartons is een keuze die alle Saver-gemeenten gemaakt hebben. De meeste gemeenten in Nederland hebben daar wel voor gekozen.

Verzamelcontainers

- In de gemeente zijn ondergrondse en bovengrondse verzamelcontainers geplaatst voor restafval (hoogbouw), glas, oud papier en karton, textiel en PD.
- Ook zijn er bovengrondse verzamelcontainers voor klein elektrisch afval, de zogenaamde 'E-tainer'.

Voor de hoogbouw geldt dat het huishoudelijk restafval door middel van ondergrondse containers wordt ingezameld. Verder kunnen deze inwoners terecht bij een van de 26 kleine milieuparkjes, waar door middel van bovengrondse containers het glas, P+D, textiel en/of elektrisch/elektronisch afval ingezameld wordt. Op sommige hoogbouwlocaties is gekozen voor een ondergrondse verzamelcontainer voor oud papier en karton.

Voor de inzameling van het grof huishoudelijk afval kunnen inwoners zowel bij de milieustraat terecht als het grof huishoudelijk afval aan huis laten ophalen door Saver. De toegang voor bepaalde stromen is betaald door middel van tikken op de Saver-pas, evenals het ophalen aan huis. Jaarlijks krijgen inwoners 6 tikken op de Saver-pas, die gebruikt kunnen worden voor bepaalde stromen op de milieustraat (toegang kost 1 tik per m³) of het laten ophalen van grof huishoudelijk afval aan huis van maximaal 1 m³ op een vast moment met vooraf aanmelden (kost 3 tikken per keer). Er kunnen tikken bijgekocht worden.

4.4.4. Bevindingen afvalprestaties

- Sinds de invoering van tariefdifferentiatie zijn de afvalbeheerprestaties van gemeente Halderberge stabiel: er wijzigt weinig in het afvalscheidingspercentage en de hoeveelheid huishoudelijk restafval is ook stabiel. Ten opzichte van het gemiddeld aantal kilogram per inwoner per jaar in stedelijkheidsklasse 4 doet de gemeente het minder dan gemiddeld voor het huishoudelijk restafval.
- Uit de sorteeraanlyse blijkt dat een groot deel van het restafval dat aan huis opgehaald wordt nog uit grondstoffen bestaat. Dit is een kans om nog verdere afvalscheiding te bereiken, als deze uit het huishoudelijk restafval gehaald kunnen worden. Met name het GFT is nog een groot deel van het huishoudelijk restafval, een beeld dat herkenbaar is uit andere gemeenten.
- Met een afvalscheidingspercentage van 73% in 2018 voldoet de gemeente nog niet aan de doelstelling van 75% voor 2020. Het hoge afvalscheidingspercentage lijkt vooral veroorzaakt te worden door de inzameling van grond en puin op de milieustraat. Voor de hoeveelheid restafval (188 kilogram per inwoner per jaar) is nog verbetering mogelijk.

- In vergelijking met gemeenten in deze stedelijkheidsklasse zijn er voor gemeente Halderberge voldoende mogelijkheden om meer grondstoffen in te zamelen. Bijvoorbeeld door in te zetten op een hogere service voor grondstoffen aan huis en het beperken van de inzamelfrequentie voor het huishoudelijk restafval. Omdat de gemeente al tariefdifferentiatie kent, is de verwachting dat deze maatregelen een groot effect kunnen hebben.
- Voor de laagbouw in gemeente Halderberge hebben huishoudens drie minicontainers aan huis staan (1 voor restafval, 1 voor gft en 1 voor oud papier en karton) en wordt het plastic en drankenkartons met plastic zakken opgehaald. Dit betekent dat de grote afval- en grondstofstromen aan huis ingezameld worden.
- Voor de inzameling van het grof huishoudelijk afval is het zowel mogelijk om Saver op basis van afspraak dit afval aan huis te laten ophalen, als het naar de milieustraat te brengen. Er wordt betaald in 'tikken' op de Saver-pas, het aantal beschikbare tikken wordt jaarlijks door de Gemeenteraad vastgesteld als onderdeel van de afvalstoffenheffing.
- De opbouw van de afvalstoffenheffing is op basis van de aangeleverde stukken goed te herleiden. Er zijn geen bijzonderheden geconstateerd.
- De afvalstoffenheffing is 100% kostendekkend.
- Bewoners zijn (nog) niet betrokken bij de toekomstige keuzes voor de afvalinzamelstructuur.

5. Afspraken tussen College en Raad

In dit hoofdstuk worden de afspraken tussen College en Raad geanalyseerd. Dit wordt enerzijds gedaan op basis van de raadsbesluiten en raadsvragen en aan de andere kant aan de hand van de reguliere Planning & Control-stukken. Het hoofdstuk sluit af met bevindingen ten aanzien van de afspraken tussen College en Raad.

5.1. Raadsbesluiten en raadsvragen

5.1.1. Afvalstoffenverordening en uitvoeringsbesluit gemeente Halderberge

In april 2007 heeft de Gemeenteraad de huidige afvalstoffenverordening en het bijbehorend uitvoeringsbesluit vastgesteld.

5.1.2. Vergunningen-, Toezichts-, en Handhavings- Uitvoeringsprogramma Leefomgeving

In het Vergunningen-, Toezichts-, en HandhavingsUitvoeringsprogramma Leefomgeving zijn de afspraken vastgelegd over de inzet van handhavingscapaciteit. Onderdeel van dit beleidskader vormt het jaarlijkse uitvoeringsprogramma dat door het College vastgesteld wordt.

5.1.3. Diftar (december 2013 en september 2015)

In december 2013 heeft de Gemeenteraad van Halderberge besloten tot de invoering van Diftar met een tarief per lediging/frequentie van het huishoudelijk restafval en het maximeren van de hoeveelheid gratis grof huishoudelijk afval (zowel aan huis als op de milieustraat). Bij de invoering van diftar in 2014 heeft de Gemeenteraad van Halderberge verschillende uitgangspunten meegegeven ten aanzien van de uitvoering en evaluatie van diftar.

In september 2015 heeft de Gemeenteraad besloten om de resultaten van de evaluatie van diftar over het jaar 2014 mee te nemen en daarbij het aantal ledigingen voor restafval te verlagen en de voor inwoners gratis dienstverlening bij Saver (ophalen grof huishoudelijk afval en aanbieden op de milieustraat) te verminderen.

5.1.4. Grondstoffencentrum (nieuwe milieustraat)

In oktober 2017 heeft de Gemeenteraad besloten tot de realisatie van een nieuwe milieustraat in de vorm van een grondstoffencentrum. In de toelichting op de achtergrond worden de VANG-doelstellingen van 100 kilogram restafval per inwoner per jaar en 75% afvalscheiding in 2020 benoemd, en wordt aangegeven dat er in de notitie "Duurzaam West-Brabant. Een bijdrage uit de afvalhoek" ook doelstellingen zijn voor gemeente Halderberge. Niet duidelijk of deze doelstellingen ook voor de gemeente gelden, of zijn vastgesteld door de Raad.

Onderdeel van de besluitvorming is een informatiesessie in november 2016 bij en door Saver. Voor de realisatie van de nieuwe milieustraat geeft de Raad een voorkeur aan een tarief te hanteren op de nieuwe milieustraat

voor het grof huishoudelijk restafval en dakleer (per kilo) en de overige afval- en grondstofstromen gratis te laten brengen. Verder geeft de Raad het financieel kader aan voor de nieuwe milieustraat (maximaal € 7, - extra exploitatiekosten per huisaansluiting).

5.1.5. Raadsbrieven

Op 14 december 2015 is de Gemeenteraad via een raadsbrief geïnformeerd over de RDVO met Saver. De RDVO heeft een looptijd van 10 jaar (vanaf 1 januari 2016) met stilzwijgende verlenging, tenzij 2 jaar van tevoren opgezegd wordt (dus in jaar 7, 2022).

Op 6 oktober 2017 is de Gemeenteraad via een raadsbrief geïnformeerd over de wijze waarop het plastic verpakkingsafval ingezameld en verwerkt wordt.

In november 2018 krijgt de Gemeenteraad een Nieuwsbrief afval waarin de Raad over verschillende ontwikkelingen op de hoogte gebracht wordt.

5.1.6. Raadsvragen

In de onderzochte periode zijn de volgende raadsvragen gesteld:

- Raadsvragen over aanvullende informatie invoering diftar (oktober 2013)
- Raadsvragen over de inzameling van plastic afval (oktober en november 2015)
- Raadsvragen ten aanzien van zwerfafval (januari 2016)
- Raadsvragen ten aanzien van bijplaatsingen en dumping (november 2018)

Ten slotte heeft eind januari 2019 een informele raadsbijeenkomst plaatsgevonden als eerste stap richting een nieuw afvalbeleidsplan.

5.1.7. Bevindingen over raadsbesluiten en raadsvragen

- Op het gebied van afvalbeheer zijn sinds 2013 het besluit om diftar in te voeren in 2014 en de milieustraat te vernieuwen in 2017 de belangrijkste raadsbesluiten geweest.
- In de onderzochte periode is één raadsbrief verzonden met informatie over de DVO met Saver. Verdere stukken over het functioneren van Saver zijn niet met de Raad gedeeld.
- De Raad dient geen amendementen in op de voorstellen, noch roept de Raad via een motie het College op bepaalde zaken uit te voeren.
- In de onderzochte periode zijn enkele raadsvragen gesteld.
- De afvalstoffenverordening en uitvoeringsbesluit van gemeente Halderberge zijn sterk verouderd. Deze voldoen niet aan de nieuwe modelverordening van de VNG, die eind 2015 beschikbaar gekomen is. Het College is van plan de verordening en uitvoeringsbesluit aan te gaan passen.
Aanvullend biedt de afvalstoffenverordening en het uitvoeringsbesluit geen basis voor de aparte inzameling van plastic verpakkingen en drankenkartons in Halderberge. Deze worden niet specifiek benoemd en vastgelegd als apart in te zamelen afvalstromen.

- In de besluitvorming voor de nieuwe milieustraat/grondstoffencentrum worden doelstellingen benoemd, die niet door de Gemeenteraad zijn vastgesteld of vastgelegd als kaders. Dit geldt voor de VANG-doelstelling van 75% afvalscheiding en maximaal 100 kilogram restafval per inwoner per jaar, en voor de doelstelling voor 150 kilogram restafval per inwoner in 2017 en afvalloos in 2030 uit de notitie "Duurzaam West-Brabant. Een bijdrage uit de afvalhoek".
- In de besluitvorming voor de nieuwe milieustraat blijft onbenoemd in welke mate er een samenhang is tussen het halen en brengen van het grof huishoudelijk afval. Het beleid van de gemeente op de milieustraat en de wijze waarop inwoners grof huishoudelijk afval wel of niet gratis kunnen laten ophalen, hebben een wisselwerking met elkaar.
- In de besluitvorming voor de nieuwe milieustraat is onduidelijk waarom er een nieuwe milieustraat moet komen. De genoemde consequenties vormen geen argument om op dit moment een nieuwe milieustraat aan te leggen.

5.2. Reguliere P&C-cyclus

In de reguliere Planning&Control-cyclus tussen College en Raad worden verschillende informatie gewisseld over de afvalinzameling in Halderberge. In de reguliere planning en control-cyclus worden de volgende informatie uitgewisseld tussen College en Raad. Dit zijn de programmabegroting, zomer- en najaarsnota en jaarverslag/jaarrekening. En de jaarlijkse vaststelling van de tarieven voor de afvalstoffenheffing.

5.2.1. Programmabegroting 2018

Afvalscheiding in het gemeentekantoor als onderdeel van het gemeentelijke duurzaamheidsbeleid.

In het overzicht met verplichte BBV-indicatoren (BBV=Besluit Begroten en Verantwoorden) wordt de hoeveelheid restafval per inwoner benoemd (overigens over de jaren 2013 en 2015).

Uitgebreide toelichting op de totstandkoming van de tarieven voor de afvalinzameling.

5.2.2. Zomernota 2018-2022

Hoofdzakelijk financiële informatie over de ontwikkeling van de afvalstoffenheffing, met uitgebreide uitleg over de wijze waarop het tarief tot stand komt. Inclusief de wijze waarop omgegaan wordt met het dividend uit Saver.

5.2.3. Najaarsnota 2018

Alleen de wijze waarop dividend Saver uitgekeerd wordt, is benoemd.

5.2.4. Jaarverslag en Jaarrekening 2017

Afval op het gemeentehuis moet gescheiden worden.

De hoeveelheid huishoudelijk restafval per inwoner per jaar wordt benoemd bij de verplichte BBV-indicatoren. Daarin wordt 150 kilogram per inwoner per jaar in 2015 benoemd.

5.2.5. Bevindingen over de reguliere P&C-cyclus

- De uitkomsten van de besluitvormingsprocessen komen goed terug in de reguliere P&C-documenten.
- De gemeente voldoet aan het Besluit Begroten en Verantwoorden voor de afvalinzameling.

6. Beantwoording specifieke raadvragen

Tijdens de startbijeenkomst van de Rekenkamer West-Brabant met de Gemeenteraad van Halderberge zijn de volgende vragen opgehaald over de afvalinzameling. De vragen worden achtereenvolgens beantwoord.

1. Inzicht in de kosten/baten van de huidige (oude) milieustraat? Wat zijn de kostenbepalende factoren?

De kosten en baten van de huidige milieustraat zijn niet eenduidig te achterhalen op basis van de stukken die de Raad heeft ontvangen. De kostenbepalende factoren van elke milieustraat zijn het beheer en onderhoud van containers en voorzieningen, kapitaallasten, personeelskosten, en de uitkomst van de exploitatie (verwerkingskosten maal het ingezamelde tonnage grondstoffen).

2. Hoe functioneert de huidige (oude) milieustraat? Nog van voldoende kwaliteit? In het verlengde hiervan het (ongewenste) gebruik door bedrijven, bijv. hoveniersbedrijven die gratis tuinafval storten?

De huidige (oude) milieustraat is alleen toegankelijk voor bewoners, dit is vastgelegd in de Afvalstoffenverordening (artikel 22). Het is niet toegestaan als bedrijf afval te brengen naar de milieustraat. Tegelijkertijd is het onderscheid tussen bedrijfs- en huishoudelijk afval niet altijd duidelijk: als een hoveniersbedrijf tuinafval komt storten dat bij een huishouden vandaan komt bijvoorbeeld. Bij de huidige milieustraat is duidelijk dat veel bedrijven ook op de milieustraat kwamen, per 1 januari 2019 wordt hierop gehandhaafd door voertuigen met een grijs kenteken niet toe te laten (tenzij ze particulier op naam staan, of als aangetoond kan worden dat de auto particulier gereden wordt).

Op basis van de grondstoffenmonitor zamelt gemeente Halderberge meer afval in via de milieustraat dan gemeenten in dezelfde stedelijkheidsklasse. Dit lijkt hoofdzakelijk voort te komen uit de hoeveelheid ingezameld fijn puin en snoeihout (140 kilogram op 251 kilogram grof huishoudelijk afval).

3. Wat vindt de Rekenkamer van de afweging en besluitvorming voor de keuze van een nieuwe milieustraat v 2.0? (Bijvoorbeeld de financiële consequenties van toekomstige plannen);

De afweging en besluitvorming voor de nieuwe milieustraat uit 2016 en 2017 kent verschillende invalshoeken:

- De financiële consequenties van de nieuwe milieustraat zijn in het raadsvoorstel afdoende toegelicht, ook in de doorwerking naar de verschillende P&C-documenten. Tegelijkertijd is niet duidelijk uit het voorstel wat de huidige kosten van de milieustraat zijn, of welke consequenties er verbonden zijn aan het niet bouwen van een nieuwe milieustraat.
- In de afweging voor de nieuwe milieustraat wordt gesproken over beleidsdoelstellingen, die niet door de Gemeenteraad van Halderberge vastgesteld zijn. Achterliggende doelstelling met het aanpassen van de milieustraat is daarmee weinig tot niet uitgelegd, bijvoorbeeld in de verwachting waarom meer verschillende milieustraat-grondstofstromen leiden tot een verhoging van de hoeveelheid ingezamelde grondstoffen.

- In het raadsvoorstel ontbreekt de samenhang tussen het gemeentelijke beleid voor het halen van grof huishoudelijk afval aan huis en de nieuwe milieustraat.
- In het raadsvoorstel zijn de redenen waarom de milieustraat moet vernieuwen minimaal uitgewerkt. Onduidelijk blijft waarom de milieustraat op het moment van besluitvorming moest veranderen.

4. De rol van Saver (samenwerkingsverband met Roosendaal, Woensdrecht en Bergen op Zoom);

- De kosten van dit samenwerkingsverband

De kosten en opbrengsten van Saver worden vastgelegd in het jaarverslag van Saver. Voor 2017 (laatst beschikbare jaarverslag) zijn de opbrengsten van Saver € 29.370.000 en de kosten € 28.568.000, dus een positief resultaat van € 805.000. In de reguliere P&C-stukken van gemeente Halderberge is te lezen op welke wijze dit resultaat als dividend aan de aandeelhoudende gemeenten wordt uitgekeerd.

De kosten van de dienstverlening van Saver worden jaarlijks in een Dienstverleningsovereenkomst vastgelegd, dat een uitvloeisel is van de Raam-Dienstverleningsovereenkomst (RDVO). Deze kosten worden in de afvalstoffenheffing opgenomen.

- De prestaties van Saver, in de context van Halderberge, op het gebied van:
  - Handhaving, hoe functioneren de BOA's van Saver?
De BOA van Saver is werkzaam voor de vier Saver-gemeenten. De inzet van de BOA wordt afgestemd met de ambtelijk opdrachtgever binnen de gemeente, en richt zich op dit moment vooral op de bijplaatsingen van afval bij ondergrondse containers. De ingezette BOA van Saver is op dit moment in opleiding om volwaardig BOA te worden. In de tussentijd werken de BOA's van gemeente Halderberge en de BOA van Saver goed samen om deze tijdelijke situatie te overbruggen.
  - Afvalverwerking
Saver is deelnemer in samenwerkingsverband Midwaste, een samenwerkingsverband van 13 soortgelijke organisaties. Midwaste voert de aanbestedingen uit voor deze organisaties ten aanzien van de afvalverwerking. Door onderdeel te zijn van dit samenwerkingsverband kunnen de gemeenten in Saver gebruik maken van zowel de inkoopkracht van de samenwerkende organisaties, als kennis van de markt voor de afvalverwerking.
  - De kringloopwinkel
Er zijn geen afspraken tussen gemeente Halderberge en een kringloopwinkel. Wel haalt stichting De Kringloper (onderdeel van Saver) herbruikbare goederen op in de gemeente.
  - Vegen openbare ruimte (wegen/trottoirs etc.)
Dit valt buiten de scope van het onderzoek.

5. Hoe verloopt het gescheiden inzamelen;

- Zijn er ongewenste neveneffecten zoals illegale dumpingen of bijplaatsingen

In algemene zin komen bijplaatsingen en illegale dumpingen altijd voor, in elke gemeente. Dit heeft geen directe relatie met het gescheiden inzamelen van het huishoudelijk afval.

- Is de doelstelling 100% restafvalloos in 2030 realistisch? Hoe ver staan we daarmee? Vergeleken met andere gemeenten?

Het nationale beleid (VANG: Van Afval Naar Grondstof) is gericht op 75% afvalscheiding en 100 kilogram restafval per inwoner per jaar in 2020 en nog maar 30 kilogram restafval in 2025. Een doelstelling voor 100% afvalloos is realistisch, mits er duidelijkheid is wat hiermee bedoeld wordt. Als 0 kilogram restafval bedoeld wordt, is dat weinig realistisch. Er zullen immers onderdelen van het restafval zijn die niet recyclebaar zijn. Als het streven naar een zo hoog mogelijke afvalscheiding bedoeld wordt, is dat wel realistisch.

In vergelijking met de best practice in Nederland (gemeente Horst aan de Maas), zijn er binnen gemeente Halderberge nog wel stappen te zetten. Met name in het verminderen van de hoeveelheid restafval. In Horst aan de Maas werd in 2017 slechts 29 kilogram restafval per inwoner per jaar ingezameld, ten opzichte van 181 kilogram voor gemeente Halderberge.

- Ervaringen plastic afval inzamelen; keuze burger zelf wegbrengen of laten ophalen. Hoe zijn de ervaringen hiermee?

Gemeenten in Nederland kiezen allemaal voor een combinatie van zowel plastic verpakkingen aan huis ophalen (in combinatie met drankkartons zoals gemeente Halderberge of in combinatie met blik en drankkartons), als laten brengen naar verzamelcontainers. De optimale mix tussen deze systemen hangt af van de gebiedskenmerken, waarbij met name hoog- en laagbouw doorslaggevend zijn (aan huis inzameling bij laagbouw en een verzamelcontainer bij hoogbouw).

6. Zwerfafval in Buitengebied;

- Wordt door vrijwilligers verzameld (geprikt). Hoe gaat de gemeente daar mee om?

Buiten de scope van het onderzoek, wel beantwoord door het College: Ja, in de gemeente is een aantal vrijwilligers bekend dat op vrijwillige basis zwerfafval in de woonomgeving opruimt (zowel binnen de bebouwde kom als buiten de bebouwde kom). Deze Zwerfafvalpakkers (ZAP'ers) worden geholpen door hen te voorzien van knijpers, veiligheidshesjes, etc. Ook worden afspraken gemaakt over het ophalen van ingezamelde afval.

Vorig jaar zijn de ZAP'ers die bij de gemeente bekend zijn bedankt door middel van een excursie bij Saver en De Kringloper. Dit is zeer gewaardeerd. Zie daarvoor ook de nieuwsbrief afval van november 2018.

- Hoe kan de gemeente dit gedrag verder stimuleren om meer vrijwilligers te krijgen?
Buiten de scope van het onderzoek, wel beantwoord door het College:
De gemeente kan inwoners oproepen om zich als vrijwilliger te melden en daarin te ondersteunen met voorzieningen (zie hierboven).

7. Zwerfafval algemeen;

- Speelt het een rol dat Halderberge een toeristische gemeente is? (zomers meer afval) En is een en ander beter te organiseren?
Buiten de scope van het onderzoek, wel beantwoord door het College:
Er zijn geen cijfers bekend waaruit blijkt dat in de gemeente Halderberge meer zwerfafval is.
- Hoe kan gedrag van burgers om minder zwerfafval te veroorzaken worden gestimuleerd?
Buiten de scope van het onderzoek, wel beantwoord door het College:
De gemeente probeert hierin te sturen door te beginnen bij het onderwijs. De basisscholen worden al meerdere jaren uitgenodigd mee te doen met de jaarlijkse opschoondag, waarbij de gemeente een breder pakket aanbiedt. Veel scholen maken hier gebruik van.

Ook het middelbaar onderwijs wordt meegenomen. Er loopt nu een project van Saver en het Natuurpodium om de leerlingen zelf te laten nadenken over oplossingen voor zwerfafval.

Er is vorig jaar een snoeproute ingericht van Oudenbosch naar Hoeven, om leerlingen alert te maken afval niet weg te gooien, maar in een blikvanger te gooien. Dit jaar wordt een tweede snoeproute ingericht. Zie ook de nieuwsbrief van november 2018 waarin diverse acties zijn benoemd.

- Zijn er voldoende afvalbakken, op de juiste plaatsen en worden die tijdig geleegd?
Buiten de scope van het onderzoek, wel beantwoord door het College:
Er staan in Halderberge ongeveer 450 afvalbakken. Het landelijk gemiddelde ligt op 11 afvalbakken op 1.000 inwoners, dit zou voor Halderberge 330 afvalbakken betekenen. Geconcludeerd kan worden dat er voldoende bakken staan in de openbare ruimte. Op dit moment vindt er een inventarisatie van de locaties plaats. Mogelijk dat na de inventarisatie blijkt dat er een aantal bakken verplaatst moet worden voor een betere dekkingsgraad. Meldingen van inwoners vormen hierbij een belangrijk graadmeter.

Alle afvalbakken worden structureel minimaal 1x per week geleegd, in winkelgebieden vaker. Dit gebeurt op de ervaring en constatering van de buitendienstmedewerkers reiniging. Om het misbruik van afvalbakken te voorkomen, is de vulopening van de meeste afvalbakken kleiner gemaakt. Hierdoor wordt het dumpen van grote stukken afval en/of vuilniszakken tegen gegaan.

Binnen het samenwerkingsverband De6 zijn er gemeentes die pilots

draaien met "slimme afvalbakken". Hierin zit een sensor die de vulgraad van afvalbakken meet, middels een app wordt de informatie doorgegeven. Gemeente Halderberge volgt deze ontwikkeling en ervaring nauwlettend en indien de ervaringen positief zijn kan overwogen om ook hier een dergelijke proef uit te voeren.

- Ergernis over zwerfafval bij invalswegen Oudenbosch. Buiten de scope van het onderzoek, wel beantwoord door het College: Over de toe- en afritten van de snelwegen heeft de gemeente geen zeggenschap. Die vallen onder beheer van Rijkswaterstaat. Rijkswaterstaat heeft haar eigen programma tegen zwerfafval. Zie verder de beantwoording van vraag 6.

8. Hoe functioneert de Buiten Beter App. Hoeveel mensen hebben die? Hoeveel meldingen? Respons?

Buiten de scope van het onderzoek, wel beantwoord door het College: In de periode van 1 maart 2017 tot 12 mei 2019 zijn er ruim 5.500 meldingen gedaan via de BuitenBeter App. Het betreft hier dus alle meldingen, dus niet alleen over afval.

In zijn algemeenheid is het melden via de BuitenBeter App laagdrempelig en snel. Intern is de BuitenBeter app gekoppeld aan het zaakstelsel. Hierdoor staan alle meldingen ook geregistreerd. Inwoners kunnen ook meldingen doen via de website, telefonisch of schriftelijk (brief). Ook deze meldingen worden geregistreerd. Het merendeel van de meldingen wordt binnen 2 weken afgehandeld. Melders van complexe meldingen, of meldingen die aanhaken op een onderhoudsplanning krijgen binnen 2 weken een terugkoppeling op hun melding over de planning of de stand van zaken.

Met de ontwikkelaar van de app zijn we in overleg op de werking en de functies van de BuitenBeter app te optimaliseren.

9. Sturing en monitoring door de Raad: Welke verbeteringen ziet de Rekenkamer in de informatievoorziening aan de Raad en de communicatie naar de Raad?

Voor de beantwoording van deze vraag verwijzen we naar hoofdstuk 5 over de wijze waarop Raad en College besluiten nemen.

10. Benchmark. Hoe staat de gemeente Halderberge ervoor, op het gebied van afvalinzameling/verwerking, t.o.v. andere (vergelijkbare) gemeenten of het gemiddelde van andere gemeenten?

Voor de beantwoording van deze vraag verwijzen we naar de paragraaf over de afvalbeheerprestaties en beantwoording van vraag 5.

7. Conclusies en aanbevelingen

7.1. Normenkader

Het volgende overzicht toont het normenkader inclusief de analyse en waardering van de mate waarin de gemeente Halderberge aan de gestelde normen voldoet. Normen waar een uitroepteken bij staat genoemd zijn aandachtspunten vanuit het normenkader, in de kolom 'analyse' is de onderbouwing weergegeven waarom dit een aandachtspunt is.

Normenkader RK West-Brabant: Halderberge			
	Bron norm/analyse	Norm	Analyse
1. Doelstellingen Afvalbeheerbeleid (toekomstbestendigheid)			
<p>a Welke landelijke en lokale beleidskaders hanteert de gemeente in haar afvalbeleid?</p> <p>b Welke visie/beleidsdoelen/effecten heeft de gemeente in haar afvalbeleid geformuleerd en zijn deze SMART gemaakt?</p>	<p>- Lap III, Vang, Afvalbeheerbeleid gemeente</p> <p>- Lap III, Vang, Afvalbeheerbeleid gemeente</p>	<p>Geen gemeentelijke norm beschikbaar.</p> <p>Landelijke norm: 75% afvalscheiding en maximaal 100 kg restafval per persoon/jaar in 2020, 90% en 30 kg in 2025</p> <p>Landelijke norm: 100% circulair in 2050</p>	<p>De gemeente geeft geen invulling aan de landelijke doelstelling van 75% afvalscheiding en 100 kg restafval per inwoner per jaar in 2020. De doelstelling voor 100% circulair is niet vertaald naar lokale beleidsdoelen.</p> <p>Wel is eerder een Regionale Afvalvisie gehanteerd (vastgesteld door college in september 2012)) voor 150 kilo restafval in 2017. Deze Regionale Afvalvisie heeft geleid tot invoering van diftar.</p>
2. Inrichting inzamelstructuur			
<p>a Welke keuzes heeft de gemeente gemaakt ten aanzien van de inzamelstructuur?</p> <p>b Hoe verhouden zich de keuzes in de inzamelstructuur tot de beleidsdoelstellingen?</p>	<p>- Beschrijving en duiding op basis van raadvragen</p> <p>- Uitvoeringsbeleid gemeente, benchmarkanalyse</p>	<p>Landelijke norm: omgekeerd inzamelen, diftar en nasorteren leiden tot de hoogste afvalscheiding en laagste kg restafval.</p> <p>Landelijke norm: de milieustraat voldoet aan het Activiteitenbesluit (18 stromen op milieustraat)</p>	<p>Na invoering van diftar in 2014 is geen verdere stap gezet voor verdere inrichting van de inzamelstructuur. De gemeente is gestart met een proces om te komen tot een nieuw afvalbeleidsplan (inclusief keuzes in inzamelstructuur).</p> <p>De milieustraat voldoet aan de norm (zowel de oude als de nieuwe tav aantal stromen).</p>
3. Acceptatiebeleid (financiën)			
<p>a Welk tarievenbeleid hanteert de gemeente?</p> <p>b Hoe hebben de kosten en de prijs/kwaliteitsverhouding van afvalinzameling- en verwerking zich in de periode 2013-2017 ontwikkeld?</p>	<p>Afvalstoffenverordening, Afvalstoffenheffing-analyse</p> <p>- VNG-Handreiking Kostentoe rekening Leges en Tarieven</p>	<p>In de afvalstoffenheffing zijn alle kosten volledig en transparant opgenomen, de heffing is maximaal 100% kostendekkend.</p>	<p>De afvalstoffenheffing is 100% kostendekkend. De opbouw is herkenbaar en herleidbaar.</p>
4. + 5. Communicatie en Handhaving			
<p>a Op welke manier worden de</p> <p>b Zijn doelstellingen en acties duidelijk vastgelegd?</p>	<p>- Beschrijving</p> <p>- Lap III, Vang, Afvalbeheerbeleid gemeente</p>	<p>De gemeente heeft geen doelstelling of plan voor handhaving of communicatie.</p> <p>De beleidsinstrumenten handhaving en communicatie worden in samenhang met de beleidsdoelen ingezet, waardoor bewoners weten wat de gemeente van hen verwacht ten aanzien van afvalscheiding aan huis en op de milieustraat.</p>	<p>De beleidsinstrumenten handhaving en communicatie worden niet structureel en planmatig ingezet. Wel vindt voorlichting plaats en wordt waar nodig communicatie en handhaving op basis van een piepsysteem ingezet.</p>

6. Registreren en monitoren / Sturing en informatievoorziening			
<p>a Bieden de visie en de geformuleerde beleidsdoelen en effecten de gemeenteraad de juiste handvatten om het afvalbeleid te sturen?</p> <p>b Wordt het bereiken van de beleidsdoelen (in de uitvoering) gemonitord en zo ja, hoe wordt de gemeenteraad hierover geïnformeerd?</p> <p>c Welke instrumenten hanteert de gemeente voor sturing op de beleidsdoelen en welke rol speelt de gemeenteraad in de beleidssturing?</p> <p>d Heeft tussentijdse bijsturing respectievelijk bijstelling van de beleidsdoelen en/of de beleidsuitvoering plaatsgevonden en zo ja, welke rol heeft de gemeenteraad hierbij gespeeld?</p> <p>e Welke rol spelen externe partijen in het werkveld van afvalbeheer binnen de gemeente en welke instrumenten heeft de gemeente (ingezet) om deze externe partijen te sturen?</p>	<p>- Lap III, Vang, Afvalbeheerbeleid, Reglement van Orde (of vergelijkbaar)</p> <p>- Gemeentewet Plan-Do-Check-Act-cyclus</p> <p>- Gemeentewet, Reglement van Orde, Handboek voor Raadsleden, Afvalbeheerbeleid</p> <p>- Reglement van Orde, Handboek voor Raadsleden, gestelde raadvragen (en beantwoording daarvan)</p> <p>- Reglement van Orde, Handboek voor Raadsleden, afspraken tussen gemeente als opdrachtgever en opdrachtnemende partijen</p>	<p>Het college heeft concreet en samenhangend onderbouwd hoe het beleidsdoel bereikt wordt met welke maatregelen in de inzamelstructuur.</p> <p>Er zijn documenten waarin de voortgang van het afvalbeleid is vastgelegd en deze bevatten informatie over afvalscheiding, serviceniveau en kosten.</p> <p>De raad wordt transparant, volledig en juist geïnformeerd over de realisatie van de beleidsdoelen.</p> <p>Het college informeert over afwijkingen en bijstellingen in het beleid en ontwikkelingen in het afvalbeleid, de raad stelt waar nodig vragen.</p> <p>Het college heeft samen met de raad vastgesteld met welke verbonden partijen wordt samengewerkt en welke dienstverlening daaraan verbonden is, en op welke manier aansturing plaatsvindt.</p>	<p>Het afvalbeleid is na invoering van diftar niet verder geëvalueerd. Ook niet na het aflopen van de planhorizon van de Regionale Afvalvisie in 2017. De raad geeft het college geen duidelijke kaders mee voor de uitvoering en andersom, het college vraagt ook niet om kaders.</p> <p>De raad is op het afvalbeleid weinig betrokken en op de hoogte van de (landelijke) ontwikkelingen, het college informeert de raad weinig (ook omdat er kaders ontbreken).</p> <p>In de reguliere P&C-stukken staan de minimale informatie (zoals verplichte indicatoren BBV) over het afvalbeleid opgenomen. De samenwerking van de gemeente binnen Saver is voor de raad op (verre) afstand.</p>
7. Service			
<p>a Zijn de inwoners tevreden over het afvalbeheerbeleid en de inzameling?</p> <p>b Op welke manier wordt de tevredenheid van de inwoners over het afvalbeheerbeleid gemeten?</p>	<p>- Afvalbeheerdoelstellingen</p> <p>- Afvalbeheerdoelstellingen</p>	<p>Bewoners worden op een duidelijke manier betrokken bij de beleidskeuzes.</p> <p>Bewoners worden minstens één keer per jaar bevroegd op tevredenheid.</p>	<p>Inwoners worden eens in de twee jaar bevroegd op wat zij van het afvalbeleid vinden.</p> <p>De betrokkenheid van inwoners bij de beleidskeuzes verdient aandacht.</p>

7.2. Beantwoording onderzoeksvragen

Welk afvalbeleid voert gemeente Halderberge, welke sturingsmogelijkheden heeft de Gemeenteraad en op welke wijze wordt dit beleid in de praktijk uitgevoerd?

De gemeente Halderberge voert een passief afvalbeleid. Er zijn geen beleidsdoelen vastgesteld, noch worden de tussentijdse prestaties van de gemeente op een structurele wijze met de Raad besproken. Omdat er geen beleidsdoelen zijn, wordt door het College summier gerapporteerd aan de Gemeenteraad. De Raad kan daardoor ook weinig sturen op het afvalbeleid.

In de praktijk werkt gemeente Halderberge samen binnen Saver met drie andere gemeenten. Deze samenwerking verdient meer aandacht, zowel in het benutten van kennis en informatie vanuit Saver bij het formuleren van beleidsdoelstellingen als bij het maken van keuzes om deze doelstellingen te halen.

Voor de beantwoording van deze hoofdvraag zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

- Wat zijn de gemeentelijke doelstellingen voor het afvalbeleid en op welke manier wordt invulling gegeven aan de Rijksbrede ambities? Gemeente Halderberge heeft op dit moment geen doelstellingen voor het afvalbeleid en geeft daarmee (beleidsmatig) geen invulling aan de Rijksbrede ambitie voor 75% afvalscheiding en 100 kilogram restafval per inwoner per jaar in 2020. In januari 2019 is het College wel gestart met een proces dat moet leiden tot een afvalbeleidsplan in september 2019. Onderdeel van dit plan moet de doelstelling voor 75% afvalscheiding en 100 kilogram restafval per inwoner per jaar in 2022 vormen (die daarmee dus niet aansluit op de landelijke doelstelling).
- Wat zijn de huidige afvalbeheerprestaties (milieu, kosten en service) en de ontwikkeling daarvan?
  - Milieu.** Gemeente Halderberge heeft 73% afvalscheiding en 185 kilogram restafval per inwoner per jaar in 2018. De ontwikkeling is stabiel sinds de invoering van diftar in 2014.
  - Kosten.** De afvalstoffenheffing is 100% kostendekkend. Bewoners betalen op basis van het aantal keer restafval aanbieden en krijgen jaarlijks 6 tikken op hun Saver-pas waarmee grof huishoudelijk restafval kan worden opgehaald of weggebracht naar de milieustraat (voor betaalde stromen). De ontwikkeling is stabiel na de start met dit systeem in 2014.
  - Service.** Gemeente Halderberge heeft een systeem met drie mini-containers aan huis, waarbij restafval en gft om de week ingezameld worden en oud papier en karton eens in de 4 weken. Daarnaast kunnen inwoners met (gratis verstrekte) plastic zakken hun plastic verpakkingen en drankenkartons aanbieden. De ontwikkeling van de service is stabiel, er zijn geen grote wijzigingen geweest in de onderzochte periode.
- Op welke manieren kan de Gemeenteraad sturing geven aan het afvalbeleid? Oftewel, hoe werkt het afvalbeleid?
  - De Gemeenteraad stelt de kaders voor het afvalbeleid. Dit zijn in elk geval de beleidsdoelstellingen voor een bepaald afvalscheidingspercentage en hoeveelheid restafval per inwoner per jaar in een bepaald jaar.
  - Aanvullend stemmen College en Raad af welk proces doorlopen wordt als de huidige prestaties (en ontwikkeling daarvan) niet leiden tot het halen van de beleidsdoelstellingen, op welke momenten de Raad daarbij betrokken wordt en welke uitwerkingsvarianten daarbij meegenomen worden.
  - De Raad neemt een besluit over welke uitvoeringsvariant de voorkeur heeft en geeft het College randvoorwaarden mee waarbinnen deze variant uitgevoerd moet worden. Bijvoorbeeld dat inwoners voldoende betrokken moeten zijn, welke kosten daaraan verbonden mogen zijn, en welke infor-

matiemomenten er zijn nadat de maatregelen geïmplementeerd worden.

- Welke keuzes heeft de gemeente gemaakt ten aanzien van de uitvoering van het afvalbeleid?
  - Gemeente Halderberge werkt samen met gemeenten Bergen op Zoom, Roosendaal en Woensdrecht binnen Saver NV. De gemeente is zowel aandeelhouder als opdrachtgever.
  - Saver is de afvalinzamelaar en laat via deelname in Midwaste het huishoudelijk afval uit Halderberge verwerken.

7.3. Conclusies

7.3.1. Afvalbeheerbeleid en effectiviteit

- Gemeente Halderberge heeft geen afvalbeleidsplan waarin doelstellingen van de gemeente op gebied van afvalinzameling zijn vastgelegd. Dit is wel in ontwikkeling en wordt naar verwachting in 2019 afgerond.
- Gemeente Halderberge heeft daarmee de landelijke VANG-doelstellingen (Van Afval Naar Grondstof) voor 75% afvalscheiding en 100 kilogram restafval per inwoner per jaar niet vastgelegd als beleidsdoel.
- Met een afvalvalscheidingspercentage van 73% in 2018 voldoet de gemeente nog niet aan de doelstelling van 75% voor 2020. Het hoge afvalscheidingspercentage lijkt vooral veroorzaakt te worden door de inzameling van grond en puin op de milieustraat. Voor de hoeveelheid restafval (188 kilogram per inwoner per jaar) is nog verbetering mogelijk.
- In vergelijking met gemeenten in deze stedelijkheidsklasse zijn er voor gemeente Halderberge voldoende mogelijkheden om meer grondstoffen in te zamelen. Bijvoorbeeld door in te zetten op een hogere service voor grondstoffen aan huis en het beperken van de inzamel frequentie voor het huishoudelijk restafval. Omdat de gemeente al tariefdifferentiatie kent, is de verwachting dat deze maatregelen een groot effect kunnen hebben.
- Sinds de invoering van tariefdifferentiatie zijn de afvalbeheerprestaties van gemeente Halderberge stabiel: er wijzigt weinig in het afvalscheidingspercentage en de hoeveelheid huishoudelijk restafval is ook stabiel. Ten opzichte van het gemiddeld aantal kilogram per inwoner per jaar in stedelijkheidsklasse 4 doet de gemeente het minder dan gemiddeld voor het huishoudelijk restafval.
- Uit de sorteeraanlyse blijkt een groot deel van het restafval dat aan huis opgehaald wordt nog uit grondstoffen bestaat. Dit is een kans om nog verdere afvalscheiding te bereiken, als deze uit het huishoudelijk restafval gehaald kunnen worden. Met name het GFT is nog een groot deel van het huishoudelijk restafval, een beeld dat herkenbaar is uit andere gemeenten.
- Het afvalbeleid in de gemeente Halderberge staat sinds de invoering van diftar stil. Na het aflopen van de planhorizon van de Regionale Afvalvisie is geen evaluatie uitgevoerd of is een nieuw beleidsdoel geformuleerd.
Door het College en de beleidsambtenaren wordt gewerkt aan de tot-

standkoming van een Afvalbeleidsplan of Grondstoffenbeleidsplan dat naar verwachting in 2019 beschikbaar zal zijn voor bespreking en besluitvorming.

- De afvalstoffenverordening en uitvoeringsbesluit zijn verouderd.

7.3.2. Samenwerking en effectiviteit

- Gemeente Halderberge werkt op gebied van afvalinzameling en afvalverwerking samen met en binnen Saver NV. De gemeente doet dit samen met de gemeenten Bergen op Zoom, Roosendaal en Woensdrecht.
- De samenwerking van gemeente Halderberge in Saver verdient meer aandacht, vooral voor het beter benutten van de voordelen van de samenwerking op kennis als ook van het samenwerken met de andere Saver-gemeenten. Keuzes in het afvalbeleid van gemeente Halderberge hebben een effect op de optimalisatiemogelijkheden in de andere gemeenten en andersom.

7.3.3. Kosten en efficiëntie

- De opbouw van de afvalstoffenheffing is op basis van de aangeleverde stukken goed te herleiden. Er zijn geen bijzonderheden geconstateerd.
- De afvalstoffenheffing is 100% kostendekkend.
- Bewoners zijn (nog) niet betrokken bij de toekomstige keuzes voor de afvalinzamelstructuur.
- De uitkomsten van de besluitvormingsprocessen komen goed terug in de reguliere P&C-documenten.
- De gemeente voldoet aan het Besluit Begroten en Verantwoorden voor de afvalinzameling.

7.3.4. Beleidsproces, afstemming en kader stellende rol van de Raad

- Het afvalbeleid vraagt van zowel College als Raad meer aandacht dan het op dit moment krijgt. Het College zou meer proactief kunnen vragen om beleidskaders (beleidsdoelen, route hoe daar te komen), de Raad zou een meer kritische houding kunnen aannemen als er voorstellen vanuit het College komen. Met name bij de besluitvorming voor de nieuwe milieustraat is de onderbouwing in het raadsbesluit dun en vraagt van de Raad een meer kritische houding.
- Op gebied van afvalbeheer zijn sinds 2013 het besluit om diftar in te voeren in 2014 en de milieustraat te vernieuwen in 2017 de belangrijkste raadsbesluiten geweest.
- In de onderzochte periode is één raadsbrief verzonden met informatie over de DVO met Saver. Verdere stukken over het functioneren van Saver zijn niet met de Raad gedeeld.
- De Raad dient geen amendementen in op de voorstellen, noch roept de Raad via een motie het College op bepaalde zaken uit te voeren.
- In de onderzochte periode zijn enkele raadvragen gesteld.
- De afvalstoffenverordening en uitvoeringsbesluit van gemeente Halderberge zijn sterk verouderd. Deze voldoen niet aan de nieuwe modelverordening van de VNG, die eind 2015 beschikbaar gekomen is. Aanvullend biedt de afvalstoffenverordening en het uitvoeringsbesluit geen basis voor de aparte inzameling van plastic verpakkingen en

drankenkartons in Halderberge. Deze worden niet specifiek benoemd en vastgelegd als apart in te zamelen afvalstromen.

- In de besluitvorming voor de nieuwe milieustraat/grondstoffencentrum worden doelstellingen benoemd, die niet door de Gemeenteraad zijn vastgesteld of vastgelegd als kaders. Dit geldt voor de VANG-doelstelling van 75% afvalscheiding en maximaal 100 kilogram restafval per inwoner per jaar, en voor de doelstelling voor 150 kilogram restafval per inwoner in 2017 en afvalloos in 2030 uit de notitie "Duurzaam West-Brabant. Een bijdrage uit de afvalhoek".
- In de besluitvorming voor de nieuwe milieustraat blijft onbenoemd in welke mate er een samenhang is tussen het halen en brengen van het grof huishoudelijk afval. Het beleid van de gemeente op de milieustraat en de wijze waarop inwoners grof huishoudelijk afval wel of niet gratis kunnen laten ophalen, hebben een wisselwerking met elkaar.
- In de besluitvorming voor de nieuwe milieustraat is onduidelijk waarom er een nieuwe milieustraat moet komen. De genoemde consequenties vormen geen argument om op dit moment een nieuwe milieustraat aan te leggen.

7.4. Aanbevelingen

Op basis van de genoemde conclusies ziet de Rekenkamer West-Brabant kansen voor verbetering, welke in de volgende aanbevelingen omsloten zijn. De aanbevelingen moeten in het licht gezien worden van het huidige proces om te komen tot een nieuw afvalbeheerplan.

- A) Een afvalbeleidsplan op te stellen waarin de landelijke beleidsdoelstellingen voor 75% afvalscheiding en 100 kilogram restafval per inwoner per jaar in 2020 en 30 kilogram restafval in 2025 zijn opgenomen.
- B) Deze doelstellingen te vertalen naar concrete maatregelen en daarbij:
  - a) Gebruik te maken van landelijk bewezen methoden en technieken;
  - b) Bewoners te betrekken bij de te maken keuzes;
  - c) Randvoorwaarden voor een succesvolle implementatie af te spreken, zoals verwachte afvalscheiding, tevredenheid en acceptatie van bewoners, en kosten;
  - d) De maatregelen als samenhangend geheel te bezien, waarbij het analysekader als uitgangspunt kan dienen.
  - e) Na het maken van de keuzes de afvalstoffenverordening en uitvoeringsbesluit te actualiseren met het VNG-model als uitgangspunt;
- C) Afspraken te maken over informatie-uitwisseling tussen College en Raad:
  - a) Monitor structureel de voortgang van het afvalbeheerbeleid en informeer de Raad op gezette tijden;
  - b) Laat het College jaarlijks een brief opstellen over de afvalprestaties over het voorgaande jaar, waarbij tenminste ingegaan wordt op afvalscheidingspercentage en aantal kilogram restafval per inwoner per jaar;
  - c) Deel jaarlijks de inhoud van afspraken over de te leveren diensten in de DVO met Saver ter informatie van de Gemeenteraad.

8. Reactie College op conceptrapport

Op 23 juli 2019 heeft de Rekenkamer het conceptrapport aangeboden voor bestuurlijk hoor en wederhoor. Het College heeft hierop gereageerd bij brief van 18 september 2019. De inhoud van deze brief is onderstaand integraal verwoord.

Geachte heer Clayden,

Op 23 juli jl. ontvingen wij het conceptrapport van uw rekenkameronderzoek Afvalinzameling. U stelt ons in de gelegenheid hierop inhoudelijk te reageren. Dat doen wij graag middels deze brief.

Ten eerste danken wij u hartelijk voor het uitgevoerde onderzoek. Het geeft ons een goed en integraal beeld van de stand van zaken rond het onderwerp afval. We zien dat het onderwerp meer aandacht heeft gekregen van onze Raad en dat vinden we een positieve ontwikkeling.

Uit uw onderzoek blijkt dat de ontwikkeling van het afvalbeleid in Halderberge – ook richting Van Afval Naar Grondstof (VANG) – min of meer stil staat, omdat er geen (vastgesteld) beleid is op dat gebied. Ook de afvalstoffenverordening is gedateerd. Het afvalbeleid in zijn algemeenheid mag meer aandacht krijgen van College en Raad. Wij herkennen ons in de conclusies en aanbevelingen.

Gelukkig kunnen we ook constateren dat de eerste stappen al gezet zijn, met de voorbereidingen van het afvalbeleid en de actualisatie van de afvalstoffenverordening.

Graag geven wij u enkele punten van aandacht voor de conceptrapportage.

Afvalstoffenverordening

In paragraaf 7.3.1 geeft u terecht aan dat de afvalstoffenverordening en het bijbehorende uitvoeringsbesluit verouderd zijn. Eerder in het rapport, in paragraaf 5.1.7, is aangegeven dat het College voornemens is te actualiseren. Het voornemen staat op de termijnagenda voor dit jaar: de Raad is dus bekend met de voorgenomen actualisatie. We willen u verzoeken om in de conclusies het voornemen tot actualisatie te benoemen in paragraaf 7.3.1.

Beleidsproces

In paragraaf 7.3.4 geeft u uw bevindingen rond het beleidsproces. Een suggestie is dat het College de Raad meer proactief kan vragen om beleidskaders. Graag verwijzen wij naar de beeldbepalende bijeenkomst die wij met de Raad hebben gevoerd, eind januari 2019. De presentatie is u in het voortraject beschikbaar gesteld. Wij willen u verzoeken om deze toevoeging op te nemen.

In dezelfde paragraaf geeft u aan dat er één raadsbrief verzonden is naar de Raad. In december 2018 heeft de Raad een nieuwsbrief ontvangen over diverse afval-gerelateerde zaken.

Wij willen u verzoeken om deze op te nemen in de bevindingen.

In dezelfde paragraaf tenslotte, geeft u aan dat de afvalstoffenverordening verouderd is. Graag verwijs ik u naar ons verzoek onder het kopje "afvalstoffenverordening" in deze brief en daarmee het verzoek ons voornemen tot actualisatie concreet te benoemen.

Beleidsindicatoren

In paragraaf 7.4 C) doet u de aanbeveling om de Raad structureel te informeren over de afvalprestaties.

Bij het opstellen van het Collegewerkprogramma Samen Vooruit! 2018 – 2022 en in het verlengde de programmabegroting 2019, is een eerste start gemaakt met het concreter beschrijven van de speerpunten, doelstellingen en activiteiten. Daarbij is ook de ambitie uitgesproken om de begroting verder door te ontwikkelen door het opnemen van kengetallen en/of indicatoren.

Zodoende is er een concept beleidsindicator opgesteld voor afval, welke gebruikt gaat worden om de voortgang van het Collegewerkprogramma te monitoren.

DVO

In paragraaf 7.4 C) onder c) doet u de aanbeveling om de Raad jaarlijks te informeren over de inhoud van de afspraken in het DVO met Saver. Deze aanbeveling heeft ons inziens geen betrekking op kaderstellende rol van de Raad. Het betreft een uitvoeringsaspect, waarvoor het College verantwoordelijk is. Wij nemen deze aanbeveling derhalve niet over.

Aanbevelingen

Met inachtneming van het bovenstaande kunnen wij instemmen met uw aanbevelingen. Naar onze visie is voldoende geborgd dat uw aanbevelingen ook opgevolgd worden, omdat ze herkenbaar zijn voor ons.

Tekstueel

In de bijlage doen wij u graag nog een aantal tekstuele suggesties.

Afsluitend willen wij u nog graag meegeven dat inmiddels de resultaten van het onderzoek onder onze inwoners naar afvalinzameling bekend is. Uit dit representatieve onderzoek (947 reacties) blijkt dat een ruime meerderheid (70%) (zeer) tevreden is met de huidige manier van afvalinzameling.

Uiteraard blijken uit dat onderzoek ook aandachts- en verbeterpunten, maar we zijn erg blij dat onze inwoners op dit moment erg tevreden zijn met de dienstverlening. Een belangrijk aspect om ook resultaten te bereiken in de VANG-doelstelling, zo menen wij.

We gaan ervan uit u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben en zien de definitieve rapportage graag tegemoet.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van de gemeente Halderberge,

de secretaris,

de burgemeester,

mevrouw mr. C.G. Jacobs

mevrouw drs. J. Vonk - Vedder

9. Nawoord

De Rekenkamer West-Brabant constateert dat het College de aanbevelingen van het onderzoek onderschrijft en overneemt.

De uitvoering van dit onderzoek liep parallel aan het proces voor nieuw afvalbeleid in gemeente Halderberge, dat in het najaar van 2019 aan de Gemeenteraad ter besluitvorming wordt voorgelegd. Daarmee is onvermijdelijk dat voornemens van het College – zoals actualisatie van de afvalstoffenverordening en uitvoeringsbesluit, ambitie voor een concept-beleidsindicator en het proces voor nieuw afvalbeleid – niet in het onderzoek zijn meegenomen. Immers, deze voornemens staan nog niet vast en moeten nog besluitvorming krijgen.

De Rekenkamer merkt, samen met het College, op dat de DVO met Saver onderdeel is van de uitvoerende taak en verantwoordelijkheid van het College. Juist om de Raad haar controlerende taak op dit aspect te laten invullen, doet de Rekenkamer de aanbeveling om de Raad hier jaarlijks over te informeren. In de onderzochte periode is namelijk één raadsbrief over de DVO met Saver tussen College en Raad gedeeld, terwijl de DVO jaarlijks vastgesteld wordt.

Bijlagen

Bijlage 1 Gehanteerde bronnen

Bijlage 2 Grondstoffenmonitor

Bijlage 3 Financiële bijlage

Bijlage 4 Gespreksleidraad

Gehanteerde bronnen

Voor de uitvoering van dit onderzoek zijn de volgende bronnen geraadpleegd:

Gemeente Halderberge (2007) *Afvalstoffenverordening en uitvoeringsbesluit gemeente Halderberge*.

Gemeente Halderberge (2013) *Raadsvoorstel invoering Diftar*.

Gemeente Halderberge (2013) *Raadsvragen m.b.t. aanvullende informatie invoering diftar*.

Gemeente Halderberge (2015) *Raadsbrief RDVO Saver*.

Gemeente Halderberge (2015) *Raadsvragen m.b.t. inzameling van plastic afval (oktober en november 2015)*.

Gemeente Halderberge (2016) *Raadsvragen m.b.t. zwerfafval*.

Gemeente Halderberge (2017) *Raadsvoorstel Milieustraat 2.0*.

Gemeente Halderberge (2017) *Najaarsnota 2018*.

Gemeente Halderberge (2017) *Programmabegroting 2018*.

Gemeente Halderberge (2017) *Zomernota 2018-2022*.

Gemeente Halderberge (2017) *Raadsinformatiebrief Plasticinzameling*.

Gemeente Halderberge (2018) *Jaarverslag en Jaarrekening 2017*.

Gemeente Halderberge (2018) *Raadsvragen m.b.t. bijplaatsingen en dumping*.

NVRD, RWS (2018) *Benchmark Huishoudelijk Afval*.

Saver (2015) *RDVO*.

Saver (2018) *Rapportage Bewonersonderzoek*.

Saver (2018) *Jaarrapportage 2017*.

En zijn gesprekken gevoerd op basis van de gespreksleidraad (die ook in de bijlage terug te vinden is).

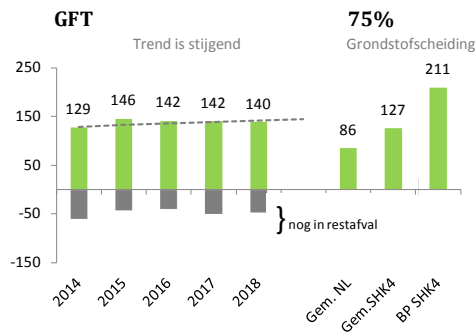
Grondstoffenmonitor

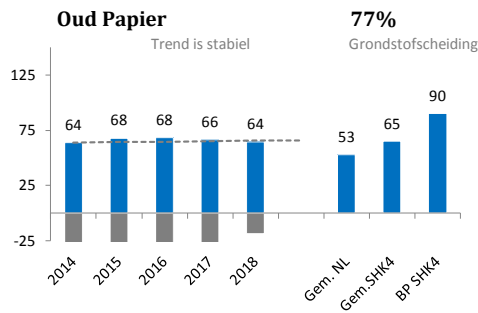
Gescheiden grondstoffen

Gem. NL = Gemiddelde prestatie in Nederland. Gem. SHK = De de gemiddelde prestatie binnen de stedelijkheidsklasse van Halderberge (BP SHK4). BP SHK = De best practise binnen de stedelijkheidsklasse

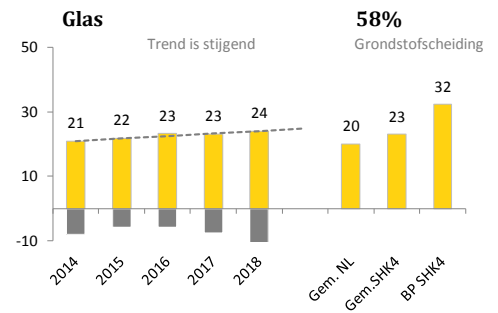
De volgende grafieken presenteren de hoeveelheden grondstoffen (kg per inwoner per jaar). De grijs gekleurde delen betreffen de hoeveelheid grondstof die zich nog in het restafval bevindt.

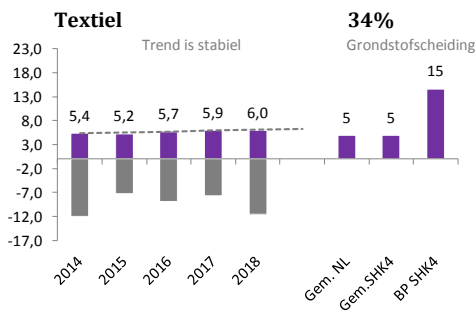
Er wordt 140 kg Groente-, Fruit- en Tuinafval (GFT) per inwoner gescheiden. De trend is stijgend. Er zit nog zo'n 48 kg GFT in het huishoudelijk restafval en dus wordt 75% apart gehouden. Gemiddeld wordt er in de stedelijkheidscategorie van Halderberge (Gem.SHK4) 127 kg per inwoner ingezameld.

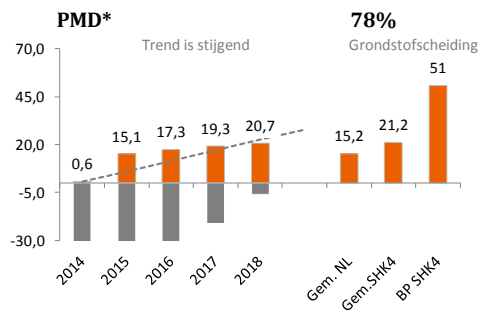
Momenteel wordt er 64 kg Oud Papier en Karton (OPK) per inwoner gescheiden. De trend is stabiel. In het huishoudelijk restafval zit nu nog zo'n 19 kg herbruikbaar OPK. 77% van het OPK wordt apart gehouden. Gemiddeld wordt er in de stedelijkheidscategorie van Halderberge (Gem.SHK4) 65 kg per inwoner ingezameld.

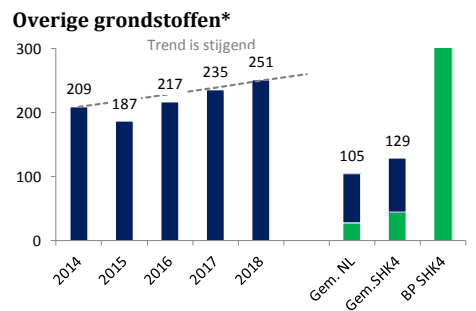
In de huidige situatie wordt 24 kg (verpakkings)glas per inwoner gescheiden en de trend is stijgend. Volgens de sorteeraanlyse zit er nog 17 kg glas in het huishoudelijk restafval. Het glas wordt nu voor 58% gescheiden. Gemiddeld wordt er in de stedelijkheidscategorie van Halderberge (Gem.SHK4) 23 kg per inwoner ingezameld.

Nu wordt 6,0 kg Textiel per inwoner gescheiden en zit er circa 11,5 kg textiel in het restafval. 34% van het textiel wordt nu dus ingezameld en de trend is stabiel. Gemiddeld wordt er in de stedelijkheidscategorie van Halderberge (Gem.SHK4) 5 kg per inwoner ingezameld.

In totaal wordt 21 kg PMD per inwoner wordt gescheiden. De trend is stijgend. Het PMD wordt bij de bron gescheiden ingezameld. 21 kg wordt brongescheiden (oranje). In het restafval zit nog +/- 5,8 kg PMD en 78% van het aanwezige PMD wordt apart ingezameld. Gemiddeld wordt er in de stedelijkheidscategorie van Halderberge (Gem.SHK4) 21 kg per inwoner ingezameld.

*= grof tuinafval, oude apparaten, asbest, metaal, etc. Ongeveer 86% van het grof afval wordt (voornamelijk op de milieustraat) gescheiden ingezameld. De 251 kg gesorteerd grove grondstoffen per inwoner, zoals de 0 kg Grof Tuinafval, kan worden gerecycled. De trend is stijgend. Gemiddeld wordt er in de stedelijkheidscategorie van Halderberge (Gem.SHK4) 129 kg per inwoner ingezameld.

Financieel overzicht

Kostenrubriek	Versie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	€/aansluiting
Kosten		€ 3.254.537	€ 3.227.439	€ 3.623.587	€ 3.581.598	€ 3.128.414	€ 3.142.042	€ 242
Perceptiekosten (inning)		€ 10.000	€ 10.000	€ 91.040	€ 88.004	€ 69.043	€ 63.800	€ 5
Handhaving		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Communicatie		€ 6.342	€ 6.469	€ 6.437	€ 62.139	€ 55.871	€ 55.871	€ 4
Doorbelasting straatreiniging		€ 35.381	€ 35.381	€ 35.911	€ 36.270	€ 36.633	€ 36.851	€ 3
Doorbelasting concern		€ 250.897	€ 252.068	€ 283.706	€ 280.887	€ 318.439	€ 326.211	€ 25
Beleid en regie		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Uitvoeringskosten voor inzamelen		€ 1.616.622	€ 1.669.051	€ 1.723.084	€ 1.861.992	€ 1.615.405	€ 1.814.542	€ 140
Inzamelmiddelen		€ 341.300	€ 311.756	€ 317.559	€ 360.362	€ 340.962	€ 266.656	€ 21
Verwerkingskosten		€ 909.996	€ 858.715	€ 731.849	€ 383.943	€ 15.567	€ -130.496	€ -10
Verwerkingslasten		€ 1.222.700	€ 1.172.079	€ 1.133.599	€ 946.965	€ 569.245	€ 539.987	€ 42
Verwerkingsbaten		€ -312.704	€ -313.364	€ -401.750	€ -563.022	€ -553.678	€ -670.482	€ -52
Kwijtscheldingen		€ 84.000	€ 84.000	€ 84.000	€ 108.000	€ 108.000	€ 108.000	€ 8
BTW-kosten		€ -	€ -	€ 350.000	€ 400.000	€ 568.494	€ 600.606	€ 46
Inkomsten		€ -3.254.537	€ -3.227.439	€ -3.623.586	€ -3.581.598	€ -3.132.516	€ -3.141.960	€ -242
Inkomsten uit heffing/leges		€ -3.251.771	€ -3.224.617	€ -3.558.586	€ -3.569.598	€ -3.132.516	€ -3.141.960	€ -242
Overige inkomsten		€ -2.767	€ -2.822	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Mutatie voorziening (- of +)		€ -	€ -	€ -65.000	€ -12.000	€ -	€ -	€ -
Resultaat Afvalstoffenheffing Halderberge		€ 0	€ -0	€ 1	€ 0	€ -4.102	€ 82	€ 0
Aantal huishoudens		12.258	12.258	12.832	12.879	12.933	12.984	
Kosten afvalbeheer in heffing (excl.kosten onder "inkomsten")		€ 266	€ 263	€ 282	€ 278	€ 242	€ 242	

Bron: bewerking excelbestand "Kostendekkenheid Afval 2013-2018" gemeente Halderberge 2018 door IPR Normag

(- = positief resultaat (winst))

Gespreksleidraad

Voor de gesprekken is de volgende gespreksleidraad voorafgaand aan het gesprek toegezonden en bij de gesprekken gehanteerd.

1. Kennismaking en context

Het gesprek start met een kennismaking. Desgewenst geven wij u meer informatie over de aanpak en de beoogde doelen van het onderzoek.

2. Gemeentelijke kaders en ambities

- a) *Welke landelijke en lokale beleidskaders hanteert de gemeente in haar afvalbeleid?*
- b) *Welke visie/beleidsdoelen/ambities heeft de gemeente in haar afvalbeleid geformuleerd en zijn deze SMART gemaakt?*
- c) *Hoe worden ambities bepaald? Welke rol heeft de uitvoeringsorganisatie Saver in advisering en ondersteuning en op welke wijze wordt de Raad hierbij betrokken?*

3. Beleidskeuzes en instrumenten

- a) *Welke keuzes heeft de gemeente gemaakt ten aanzien van de inzamelstructuur? Hoe worden beleidskeuzes bepaald? Welke rol heeft Saver hierin? En wie worden daarbij verder betrokken?*
- b) *Hoe verhouden zich de keuzes in de inzamelstructuur tot de beleidsdoelstellingen? Wordt hier een 'Plan-Do-Check-Act'-cyclus doorlopen om hierop bij te sturen?*
- c) *Welk tarieven- en acceptatiebeleid hanteert de gemeente?*
- d) *Hoe hebben de kosten en de prijs/kwaliteitsverhouding van afvalinzameling- en verwerking zich in de periode 2013-2017 ontwikkeld?*
- e) *Op welke manier worden de beleidsinstrumenten communicatie en handhaving ingezet? Zijn doelstellingen en acties duidelijk vastgelegd?*

4. Milieu- en serviceprestaties

- a) *Wat zijn de huidige afvalbeheerprestaties (hoeveelheid restafval, scheidingspercentage etc.) en de ontwikkeling daarvan?*
- b) *Worden deze prestaties besproken en geëvalueerd? Wordt hierop geacteerd?*
- c) *Zijn de inwoners tevreden over het afvalbeheerbeleid en de inzameling? En op welke manier wordt de tevredenheid van de inwoners gemeten?*

5. Sturing, invloed en zeggenschap Gemeenteraad

- a) *Bieden de visie en de geformuleerde beleidsdoelen en effecten de Gemeenteraad de juiste handvatten om het afvalbeleid te sturen?*
- b) *Wordt het bereiken van de beleidsdoelen (in de uitvoering) gemonitord en zo ja, hoe wordt de Gemeenteraad hierover geïnformeerd?*
- c) *Welke instrumenten hanteert de gemeente voor sturing op de beleidsdoelen en welke rol speelt de Gemeenteraad in de beleidssturing?*
- d) *Heeft tussentijdse bijsturing respectievelijk bijstelling van de beleidsdoelen en/of de beleidsuitvoering plaatsgevonden en zo ja, welke rol heeft de Gemeenteraad hierbij gespeeld?*
- e) *Welke rol spelen externe partijen in het werkveld van afvalbeheer binnen de gemeente en welke instrumenten heeft de gemeente (ingezet) om deze externe partijen te sturen?*